

bb 66. időjárásjelentés

tm/um bs

1969. december 1.

a meteorológiai intézet jelenti december 1-én, hétfőn
19 órakor:

hideg szeles idő

várható időjárás kedd estig: időnként felszakadozó felhőzet,
még többfelé havazással, hóviharokkal. élénk, időnként erős, nyugati
gaton helyenként viharos lökésekkel kísért északkeleti, keleti
szél. a dunántúlon egy-két helyen hófúvás. várható legmagasabb
nappali hőmérséklet mínusz 2, plusz 3 fok között. /mti/

bb 67. a vdk párt- és kormányküldöttsége átutazóban budapesten

k zs/tm-ju zs bs

1969. december 1.

az mszmp központi bizottságának vendégeként hétfőn
- alabániból átutazóban - vietnami párt és kormányküldöttség érke-
zett budapestre hoang van hoan.-nak, a vietnami dolgozók pártja
politikai bizottsága tagjának vezetésével.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren gáspár sándor,
az mszmp politikai bizottságának tagja fogadta. jelen volt a
fogadtatásnál hoang-luong, a vietnami demokratikus köztársaság
budapesti nagykövete, le huu van, a délvietnami köztársaság
budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, valamint latif
shehu, az albán népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes
ügyvivője. /mti/

--

20.05/ju

M 2010

-46-

v

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1969. december 2.

bb 1. 8 gramm súlyú bevásárló szatyrok

vid-ju ká -cz

1969. december 2.

az ujszegedi szövőgyárban az nszk-ból nemrégiben beszer-
zett, csomómentes halász-hálókat kötő géppel tetszetős műanyagfüggő-
nyöket, s bevásárló miniszatyrokat is készítenek. ez utóbbiakhoz
ugynevezett terjedelmesített danulont használnak, ami azt eredmé-
nyezi, hogy a szatyor eredeti méretének az ötszörösére is kinyulik.
súly mindössze nyolc gramm, ugyanakkor nyolc kilóáruval terhel-
hető. az új cikkből évente többmilliót készítenek. /mti/

--

bb 2. a zord idő elriasztotta a sirályokat a fehértről - a ré-
cék és a vadlibák még maradnak

vid-ju ká -cz

1969. december 2.

a téliestre fordult, időjárás elriasztotta a szegeddel
szomszédos fehértről madárszálló neves vendégeit. az októberben
érkezett sirályokat. több mint 3000 danka-, ezüst- és heringsirály
hagyta el a rezervátumot. mielőtt utrakeltek, megtisztogatták a már
lecsapolt és lehalászott halastavakat. ugyancsak délebbre költöztek,
földközi tengeri végső uticéllal, a sötét tollazatu füstös
cankák.

/ folyt. köv. /

-1-

M

bb 2. / zord idő... 1. folyt./-ju

a természetvédelmi területen legnagyobb számban vendégeskedő récék azonban nem ijedtek meg a hózáportól, az éjszakai fagyoktól. a tőkés- és csörgőrécékből több mint 4000 tartozkodik meg a vízeken, s ennyire tehető a vadlibák száma is. a bibicek sem mentek még el, s ami ritkán fordul elő bevérték a magas északi zónák lakóit, a sarki buvármadarakat. előőrseik már jelenlétet a rezervátumban. /mti/

bb 3. vágják a nádat a velencei-tónál

vid-ju ká bs

1969. december 2.

megkezdődött a nádaratás a velencei - tónál: először a partmenti sekély vizeken láttak munkához. a közepes minőségű nádból eddig 120.000 kévát vágta le, s szállították el. a tervek szerint a tavaszig 600.000 kéve kerül a nádgazdaság raktárába. az igazi nagyüzem a tó befagyásával kezdődik majd. akkor látnak hozzá az értékesebb, a mélyvizekben termő nád aratásához, ehhez már a gépeket is ,, segítségül hívják,,

a nádgazdaság a termés nagyrészt az építőipar részére dolgozza fel. /mti/

.-.

bb 4. ipari televízió a sertéskombinátorokban

vid-ju ká -cz

1969. december 2.

csongrádban, a tápéi tisztatáj tsz-ben korszerű sertéskombinát épül. a 46 milliósnéértéku létesítmény már tető alá került, s tavasszal adják át rendeltetésének. az új telep évente több mint 6000 hizottsertést bocsát ki. földgázzal fűtik és a levegő állandóxcseréjére 246 ventilátort szerelnek fel.

/ folyt. köv./

-2-

bb 4. / ipari televízió ...11. folyt./-ju

a tápéi ,, sertésgyár,, -ba az állattenyésztők a műszakkezdéskor csak teljesen steril öltözetben, bemosakodva léphetnek be. rajtuk kívül senkit sem engednek az épületbe. a jószágtelep viszont egyben tapasztalatsere és oktatási célokat is szolgál. ezért - a tervek szerint - ipari televíziót szerelnek fel. külön teremből kamerák közvetítésével szemléltetik a látogatók a malacnevelőház, a kocaszállítás és a hizlalda belső életét.

/mti/

.-.

bb 5. könyvtár a műemlék kastélyban

vid/ká-ju -cz

1969. december 2.

szabolcs-szatmár megye legszebb községi könyvtárát rendezték be a restaurált tuzséri műemlék kastély földszintjén. felszereléséhez a helyi termelőszövetkezet 25 ezer forinttal járult hozzá. az izléseesen berendezett könyvtárban körülbelül ötezer kötet könyv és olvasó terem várja a látogatókat.

/mti/

.-.

bb 6. a szocialista építőipar idei mérlege: 32.230 lakás

i sb/tm-ju 1e bs

1969. december 2.

naponta mintegy 1.200 tonna cement érkezik romániából, hogy enyhítse a kötőanyag-hiányt az építkezéseken és az élelmiszeripari munkahelyeken. néhány héttel ezelőtt ugyanis a romániai cementipar soron kívül összesen 40.000 tonna cement szállítását vállalta. eddig több mint 30.000 tonna román cement érkezett az országba, s azon melegében szétosztották a ,, legjobban rászorulóknak,, között.

/ folyt. köv./

-3-

M

bb 6. / a szocialista ... 1. folyt./-ju

december első harmadában befejeződik a hátralévő cement-tételek szállítása is. miután az időjárás még nem akadályozza a betonozást - minusz 5 fokig különösebb kezelés nélkül sem fagy meg a friss beton, - ez a segítség jelentősen hozzájárul a hazai építőipar ez évi előirányzatára telteljesítéséhez.

az építésügyi és vrosfejlesztési minisztérium legújabb felmérése szerint az év utolsó két hónapjában 9.200 új lakás építést fejezik be az évm vállalatok. így várható, hogy a tavalyinál 12 százalékkal több vagyis 23.500 lakás átadásával zárják az 1969. évi programot. az előzetes felméréseken tájékozódtak más tárcák, a tanácsok és a szövetkezetek építési munkájának várható eredményeiről is. ezek szerint a szocialista építőipar az idén összesen 32.230 új otthont ad át. /mti/

.-.

bb 8. magyar-szovjet család-műsor a rádióban

1 ol/gg-ju zs bs

1969. december 2.

„és ti hogyan éltek? „ címmel a december 7-án, vasárnap délelőtti szovjet-magyar családműsort sugároz a kossuth adó. szél julia, és csák elemér felkeresett egy szovjet, illetve egy magyar családot, és az ő mindennapi életüket mutatja be a hallgatóknak. nyikoláj kurak, a szovjet és trimmer ferenc a magyar család fő egyaránt mérnök. beszélgetésükből kirajzolódnak gondjaik, örömeik, megismerik a hallgatók a két család életének hasonlóságait és különbségeit. /mti/

.-.

-4-

bb 7. „hőellenőrök,, a budapesti közintézményekben

1 ol/um zs bs

1969. december 2.

„hőellenőrök,, járják abudapesti iskolákat, óvodákat, bölcsődéket, kórházakat és szociális otthonokat, hogy meggyőződjenek arról, milyen a fűtés, a helyiségek hőmérséklete elérte az előírt hőfokot.

a fővárosi tüzelőelosztó hivatal tájékoztatása szerint a következő hetekben, hónapokban a tüzelőanyagellátásban nem lesz fennakadás. a csepeli szabadkőitőben és a kvassaj telepen jelenleg is több mint 3000 vagon szenet tárolnak, s a hazai és a külföldi szállítmányok folyamatosan érkeznek.

a közintézményekben mindenütt feltöltötték a pincéket. az iskolák széntárolóiban átlagosan egy hónapra elegendő fűtőanyagot raktároztak. a kórházakban két-három hétre való szén van. a gépkocsik naponta átlagosan 60-80 vagon tüzelő utánpótlást szállítanak a budapesti közintézményeknek.

az általános iskolákban egyébként 18, az óvodákban 20, a kórházi kórtermekben 20-22, a bölcsődékben és a rendelőintézetekben szintén 22, a kórházi műtőkben pedig 25 celsius fok az előírt hőmérséklet. /mti/

.-.

bb 9. hanglemez-nagydíj - bors jeno párizsi beszámolója

1 ol/gk/um zs bs

1959. december 2.

bors jeno, a hanglemezgyártó vállalat igazgatója hazaérkezett párizsból, ahol átvette a magyar liszt-lemezekért adományozott nagydíjat. beszámolójában elmondotta:

- okkal-joggal lehetünk büszkék a nagydíjra, amelyet a köztársasági elnök védnöksége alatt működő hanglemezakadémia ítelt a magyar lemezeknek. a díj rangját tükrözték az átadás ünnepélyes külsőségei is. a párizsi városháza dísztermében etienne de vericourt, a párizsi városi tanács elnöke nyújtotta át a kar-mesterek - ferencsik jános, forrai miklós és szabó miklós - nevére szóló diplomákat. a díszes okiratok külön kiemelik a felvételek kiváló technikai tulajdonságait. a nagydíj az előadók producer-ciója, a kitűnő technika mellett a liszt-kórusművek négy hanglemezének jelentős zenetörténeti értékét is jutalmazta. a lemezevett művek ugyanis a mester kevésbé ismert darabjai, igen ritkán kerülnek előadásra. /mti/

.-.

- 5 -

NA

bb 10. munkabizottságok az orvostudományi kutatások terveinek kidolgozására, a hazai intézmények együttműködésének biztosítására, a nemzetközi kapcsolatok fejlesztésére - dr. farádi lászló nyilatkozata

1 ms/tm/um zs bs

1969. december 2.

dr. farádi lászló, az egészségügyi miniszter első helyettese nyilatkozott dr. majercsik sándornak, az mti főmunkatársának a tudománypolitikai irányelvek egészségügyi területen történő alkalmazásáról. beszámolt arról, hogy az orvostudományi kutatók körében nagyon kedvező visszhangot keltettek a tudománypolitikai irányelvek. a dokumentum szellemével egybevágóan már eddig is gyümölcsöző, szerves együttműködés alakult ki az egészségügyi minisztérium és az akadémia orvosi osztálya között. az egyetemen jelentős számmal dolgoznak az akadémia által finanszírozott, tanszéki kutatócsoportok, mint például a biofizikai, élettani, orvosi radiológiai, az endokrinológiai, gyógyszer-tani és egyéb kutatócsoportok. ezek a kutatók az oktatómunkába is bekapcsolódnak.

- az együttműködés terén fontos lépés volt az akadémia orvosi osztálya és az egészségügyi tudományos tanács - az egészségügyi minisztérium tanácsadó testülete - közös szakbizottságainak létrehozása. e testületek feladata, hogy figyelemmel kísérjék a kutatókat és közreműködjenek abban, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközöket valóban a legfontosabb témák kutatására fordítsák. a szakbizottságok nagy része már - az irányelveknek megfelelően - témabizottság, s az egy-egy fontos témára, az onkológiára, az immunológiára, a nedvkeringésre, vonatkozó kutatásokat irányítja. más részük szélesebb kört, egy-egy orvosi szakterületet ölel fel, például a belgyógyászati, sebészeti kutatásokat fogja össze.

- az orvostudományi kutatók az irányelvek megvalósításától azt várják, hogy a maihoz képest is jelentősen megrövidül a kutatási eredmények bevezetésének ideje a gyakorlatban.

milyen konkrét feladatok adódnak az irányelvekből az egészségügy számára?

- bár korábban is mindig a tanszéki kutatásokat helyeztük előtérbe, nem tudunk erre a célra elegendő anyagi eszközt fordítani. ezen a helyzeten változtatnunk kell, még akkor is, ha az egyetem három fő feladata - az oktatás-nevelés, a kutatás, és a gyógyítás - közül továbbra is első helyen az oktatás-nevelés a jövő szakembereinek képzése áll. további feladat, hogy növeljük a tanszéki oktatói-kutatói beosztások vonzó erejét a tehetséges fiatalok számára.

- 6 -

/folyt.köv./

NA

bb 10. / munkabizottságok az orvostudományi....folyt./um

- az irányelveknek megfelelően a kutatómunkában elért eredményeket minél előbb fel kell használni a gyógyító-megelőző ellátásban, vagy a közegészségügyi-járványügyi szolgálatban. ezért a kutató számára ma is vezető elvként tekintjük - amit korábban korányi sándor, a nagy belgyógyász fogalmazott meg - hogy a klinikai kutatás a betegágytól indul el, a beteg észlelése adja a témát, amelyet a klinikus kutatónak a szükségeshez képest esetleg más, elméleti kutatókkal együtt kell megoldania, de nem szabad szem elől téveszteni, hogy a laboratóriumból, vagy a kísérletes orvostudományok területéről végül is a betegágyhoz kell visszatérni, ott kell az eredményeket hasznosítani.

milyen intézkedéseket tesznek e feladatok megoldására?

- az egészségügyi minisztérium igénybe kívánja venni a kutatók széleskörű összefogásában rejlő energiákat és lehetőségeket. négy munkabizottságot hozott létre az orvostudomány neves szakembereiből.

- az első bizottság feladata, hogy - felmérve orvostudományunk színvonalát, ismerve az egészségügy fejlesztési koncepciójának fő irányait, a demográfiai, megbetegedési, és egyéb adatokat - 15 éves koncepciót dolgozzon ki. a legfontosabb orvostudományi kutatási célokra és irányokra. e koncepció birtokában az akadémia elnökségével egyetértésben kiválaszthatjuk majd a lakosság egészségügye szempontjából legfontosabb témákat, amelyeket a távlati tudományos kutatási tervbe javasolunk. azt várjuk, hogy a bizottság a sok téma közül tizegynéhányat, vagy legfeljebb néhány tizedet jelöljön meg, amely alkalmas arra hogy bekerüljön az egészségügyi tárca távlati kutatási tervébe. a központilag nyilvántartott témák számnak ez a nagymérvű csökkentése elősegíti majd az erők koncentrációját.

- a többi témát az egyetemek rektorainak, illetőleg a kutatócsoportok, intézetek vezetőinek hatáskörébe adjuk és természetesen arra törekszünk, hogy a szükséges anyagi eszközök is rendelkezésükre álljanak. így végeredményben a kutatás helyi irányítói döntenek az anyagi források jó részének felhasználásáról. de nem zárjuk el a lehetőséget az egyéni kezdeményezések elől sem. arra is gondolunk, hogy az intézetek, tanszékek szerződés alapján az eddiginél nagyobb mértékben vegyenek részt közvetlen gazdasági hasznú kutatásokban, elsősorban a gyógyszeripar, vagy az orvosi műszeripar által megrendelt munkákban.

/folyt.köv./

- 7 -

NA

bb 10. / munkabizottságok az orvostudományi... 2. foltyt./um

- a második bizottság feladata a kutatások finanszírozási rendszerének kidolgozása. itt szó lehet egyes témák vagy a kutatóhelyek finanszírozásáról, sőt vegyes finanszírozásról is. azt is figyelembe kell majd vennünk, hogy a jelentősebb tudományos témák kidolgozása túlnő költséghatárban korábban megszokott éves kereteken, gyakran több évig is elhúzódik.

- a harmadik munkabizottság a hazai kutatási intézmények együttműködésének, munkájuk koordinálásának módszereit dolgozza ki. a koordinálásban különösen az egészségügy országos intézeteinek lehet nagy szerepe. a jó együttműködés egyebek között a nagytévkű műszerek megfelelő kihasználását is előmozdítja. ez annyival is inkább fontos, mert a tudományos gyors fejlődésével egyre gyorsabban elavulnak a külföldről nagy költséggel beszerzett eszközök, műszerek. felméréseink azt mutatják, hogy itt még jelentős tartalékok vannak és a jövő beszerzéseknél már eleve figyelembe kell venni az intézetek kooperációját.

- végül a negyedik munkabizottság az orvostudomány nemzetközi kapcsolatainak fejlesztésére dolgoz ki irányelveket. nagyon fontos annak meghatározása, mit érdemes magunknak kutatnunk, hol előnyösebb a közös kutatás - elsősorban a szocialista országok intézeteivel - és végül milyen eredményeket célszerű átvenni, vagy adaptálni külföldről.

- vannak olyan fontos témák, amelyekben szinte haladéktalanul szükséges a külföldi eredmények átvitele a hazai gyakorlatba. ilyen például a szervátültetés, amely számos orvosi szakma együttműködését és a szükséges feltételek biztosítását kívánja. másik jelentős feladatunk a születést követő napokban bekövetkező újszülött-halálozások számának csökkentése. annak ellenére, hogy a gyermek és a csecsemőhalálozás csökkentésében nagyon jó eredményeket értünk el, ezen a téren sok még a tennivaló.

- a munkabizottságok előreláthatólag a jövő év első negyedében fejezik e munkájukat. - mondta befejezésül dr. farádi László. a bizottságok munkája sok segítséget ad majd az egészségügy távlati kutatási tervének végleges kidolgozásához, s a lakosság egészségügyi ellátásának fejlesztését célzó intézkedésekhez is.
/mti/

- 8 -

bb. 11. „gyógyszalon,, a gellérthegyi aragonit barlangban

i tz/tr/ie/gy/bs

1969. december 2.

csaknem 400 méteres szakaszon már elkészült és naponta 4-5 méterrel nő az a „kutató táro,, - alagút, barlangfolyosó -, amely teljes kiépítése után a gellért és a rácz fürdő között körülbelül ezer méter hosszúságban halad majd végig a gellérthegy testében, a duna felőli oldalon. építői dél felé; a gellért tér szomszédságában már közel járnak ahhoz az aragonit barlanghoz, amelynek felfedezése gyakorlatilag megindította az egész munkálatot.

amikor ugyanis megtalálták és feltárták ezt a körülbelül 80 négyzetméter alapterületű, nagyjából 300 légköbméteres, aragonit mennyezetű barlangot, kiderült, hogy ideális terep a barlangterápiai kísérletek megkezdéséhez, minthogy állandóan 34-35 fokos levegőjének páratartalma eléri a 96-97 százalékot is. megszületett tehát a terv, hogy a gellért fürdőtől alagutat vezetnek ehhez a földalatti „gyógyszalonhoz,, amelyben azok is nyugodtan alávetethetik magukat az izzasztókurának, akiknek szervezete egyébként az ilyen kezeléssel agyüttjáró 38-40 fokos hőmérsékletet nehezen viseli el.

közben folytak a kísérletek a gellérthegy lábánál haszontalanul a dunába ömlő, ugynevezett szökevényforrások „rabulejtésének,, és termálvizük hasznosításának lehetővé tételére. a fővárosi fürdőigazgatóság és az országos vízügyi hivatal támogatásával, a vizgazdálkodási tudományos kutató intézet által furt kutak révén bebizonyították, hogy ezeknek a szökevényforrásoknak a megcsapolása nem csökkent a rudas fürdő forrásainak hozamát, vizük oldott anyag tartalma pedig balneológiai szempontból még kedvezőbb is, mint a gellért fürdőt tápláló forrásoké. vízhozamukból bőven telik a gellért fürdő vízellátásának javítására, sőt a tervezett tabáni gyógyfürdő vizigényének kielégítésére is. ha ezeknek a szökevényforrásoknak a megcsapolására a hegy belsejében épülő tároból mélyitenek kutakat és a kitermelt termálvizet a táron át vezetik el, ez egyrészt olcsóbb megoldás, mint a gellért rakparton az uttest felbontása, másrészt lehetővé teszi a gellérthegy földtani szerkezetének tudományos vizsgálatát is.

most tehát épül a táro, amelynek déli vége az aragonit barlang közelében húzódik majd el, úgy, hogy a kettő között néhány lépcsővel teremtik meg az összeköttetést. ha minden jól halad talán már a jövő év végén megkezdődhetnek a gyógyítási kísérletek az aragonit barlangban./mti/

--

8.20/gy
10 915

- 9 -

bb. 12. eljárás a csendrendelet megszegői ellen - vb-ülés a 21. kerületben

t gj/zs/gy/bs

1969. december 2.

a szabálysértési ügyek számának alakulását vizsgálta keddi ülésén a 21. kerületi tanács végrehajtó bizottsága. megállapította, hogy ez év első felében különösen a tulajdon elleni szabálysértések száma emelkedett, s a korábbinál valamelyest gyakrabban fordult elő a vásárlók megkárosítása is. a szabálysértési kódex életbelépésével tanácsi hatáskörbe kerültek a csendháborítási ügyek is: ez év első hat hónapjában 28 esetben indítottak eljárást hangoskodó, a társaik nyugalma zavaró, a csendrendelet előírásait semmibevevő lakosok ellen.

az ülésen felhívták a figyelmet: tájékoztatni kell a lakóbizottságok vezetőit és tagjait arról a kötelezettségükről, hogy a szocialista együttélés szabályainak megsértőit figyelmeztetniük kell, s ha ez nem használ, szabálysértési eljárást kell indítani ellenük. a tanács vezetői elismeréssel nyugtázták azoknak az aktivistáknak a tevékenységét, akik rendszeresen részt vesznek a szabálysértési tárgyalásokon, segítséget nyújtanak az eljárások eredményes lefolytatásához./mti/

bb. 13. előadássorozat a hadtörténelmi intézetben a felszabadulás negyedszázados jubileumára

1 vt/mm/zs/gy/bs

áoyo. december 2.

hazánk felszabadulásának 25. évfordulója alkalmából a hadtörténelmi intézet és múzeum tíz előadásból álló sorozatot rendez. a témák: magyarország katona-politikai helyzete a felszabadulás előestéjén; a debreceni hadművelet és a tiszántul felszabadítása; a budapesti hadművelet; a budai önkéntes ezred megalakulása és harca; harcok a dunántulon, magyarország felszabadításának befejezése; a román, jugoszláv és bolgár csapatok hozzájárulása magyarország felszabadításához; a magyar partizánok részvétele a fasizmus elleni háborúban külföldön; ellenállási mozgalom és partizánharc magyarországon; a budapesti partizánok harcai; a magyar néphadsereg megszületése és részvétele a fasizmus elleni harcban.

intézmények kérésére - az igényeknek megfelelően - az előadásokat a hét bármely napján délelőtt 9-től délután 17 óráig tartják, a hadtörténelmi intézet és múzeum előadótermében. kérik, hogy - torlódások elkerülése végett - az igényeket az érdeklődők legalább egy héttel korábban jelentsék be a 160-184 telefonszámon./mti/

8.25/gy

- 10 -

Tó 915

bb. 14. újabb nyolc szakosított szarvasmarha-telepet építenek fejér megyében

vid-ká/gy/bs

1969. december 2.

a fejér megyei szarvasmarha-tenyésztés fellendítése érdekében hozott intézkedések már éreztetik hatásukat. az elmúlt tizenegy hónap alatt a termelőszövetkezetekben stabilizálódott a tehénállomány, s a gazdaságok a tervezettnél 19 százalékkal több vágómarhát, egy százalékkal több tejet adtak a népgazdaságnak. javult a borjuszaporulat is: a tavalyihoz képest 1 500-al több került a nevelőkbe.

a tsz-ek nagy összegeket költenek korszerű férőhelyek építésére, az idén újabb nyolc közös gazdaság kezdte meg szakosított szarvasmarha-telep építését. az ujjakkal együtt 22-re emelkedik a szakosított telepek száma a megyében.

népszerűek a különböző közös vállalkozások, társulások is. a sárrét vidéki gazdaságok 2 500 férőhelyes úszónevelőtelepet létesítenek, ercsiben pedig üzemi közeli munkások általános iskoláját rakták le./mti/

--

bb. 15. a szerelési munkák gépesítéséről tanácskoznak a gépipar főtechnológusai

t tz/j/gy/bs

1969. december 2.

kedden a technika házában gyűltek össze a gépipari vállalatok főtechnológusai. tanácskozásuk napirendjére a gépipar egyik legidősebb kérdéséről, a szerelési munkák gépesítéséről tüzték.

amint megnyitó előadásában belányi józsef, a kohó- és gépipari minisztérium főosztályvezetőhelyettese megállapította, nálunk jelenleg az összes munkaórának körülbelül 35 százalékát fordítják szerelésre a gépiparban. ezt az arányt némi anyagi áldozatok árán, főleg azonban megfelelő szellemi erők ráfordításával 10-15 év alatt 30 százalék alá lehetne nyomni, s ez már nagyjából megfelelne legalább a mai nemzetközi szintnek. jelenleg a szerelési munkák gépesítése az a terület, amely a legtöbb lehetőséget ígéri az önköltség csökkentésére s a termelékenység, illetve a munkorőhiánnyal kapcsolatos nehézségek leküzdésére./mti/

--

bb. 16. nguyen thi binh külügyminiszter asszony látogatása péter jánosnál

t fe/tm/gy/bs

1969. december 2.

péter jános külügyminiszter kedden délelőtt hivatalában fogadta nguyen thi binh asszonyt, a délvietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormányának külügyminiszterét, aki baráti látogatásra érkezett hazánkba. a külügyminiszterek megbeszélést folytattak a két országot kölcsönösen érdeklő nemzetközi kérdésekről. a megbeszélésen jelen volt a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa s le huu van, a délvietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is./mti/

11

bb. 17. javult a zobáki gázrobbanás sérültjeinek állapota - megfeszített erővel dolgoznak a mélységben rekedt bányászok eléréséért

vid-ká/gy/bs

1969. december 2.

a kumlói zobák-aknán hétfőn bekövetkezett nagyerejű gázkitörés és sujtólég robbanás tizenhárom sérültjét ápolják pécsen és kumlón. állapotokról kedd reggel a következő orvosi jelentést adták ki: a pécsi honvéd kórházban ápolott nyolc égési sérült közül orsós jános állapota a legsúlyosabb. nagy istván, szilvási dezső és szücs menyhért, akik ugyancsak súlyos állapotban kerültek a kórházba, tul vannak az életveszélyen. négy bányász, aki szintén égési sérülést szenvedett, jól van, s kedden már felkelet. a kumlói kórházban szén-monoxid mérgezéssel ápolott öt bányász állapota ugyancsak javult kedd reggelig.

a zobáki bányában rendkívül nehéz körülmények között megfeszített erővel dolgoznak a műszaki helyreállításon, a 781 méter mélységben rekedt négy bányász eléréseért. a legsürgősebb teendő most a megsérült légcsatorna kijávítása, a szellőztetés helyreállítása, a robbanás következtében tönkrement légajtók rendbehozása, a lera-kódott, liszt finomságu, s éppen ezért robbanásveszélyes szénpor eltakarítása. egyidejűleg átvizsgálják a villamos szerelvényeket, kábeleket. állandóan mérik a bányatértség levegőjét, metántartalmát, hogy amint a biztonsági feltételek engedik, a villamos berendezések ismét működhessenek. csak ezek után következhet a tulajdonképpeni mentés, annak a mintegy másfélezer csille szennek, kőnek az eltávolítása, amely elzárja a mentőket a szerencsétlenség színhelyén szorult négy bányásztól./mt1/

bb. 18. hazaérkezett a pedagógusok szakszervezetének küldöttsége

1/gy/bs

1969. december 2.

hazaérkezett a pedagógusok szakszervezete delegációja: péter ernő főtitkár és dr. szarka józsef, az országos pedagógiai intézet főigazgatója a pedagógus szakszervezetek nemzetközi szövetsége rendezésében moszkvában tartott konferenciáról. a konferencia lenin és a nevelés című témakörben a szocialista testvérszakszervezetek részvételével folyt le./mt1/

10.50/gy

- 12 -

Tó 1130

bb. 19. élelmiszergazdasági küldöttség utazott szófiába

t jf/mm/1e/gy/bs

1969. december 2.

dr. sághy vilmosnak, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettesének vezetésével kedden élelmiszergazdasági küldöttség utazott bulgáriába. a küldöttség szófiában részt vesz a kgst élelmiszeripari állandó bizottságának 12. ülészakán./mt1/

bbm 20. a mahart

mm/1e/gy/bs

1969. december 2

balatoni hajózási üzemigazgatósága közli, hogy a jégveszély miatt a fonyód-badacsony között közlekedő hajójáratokat, valamint a balatonfüredről 7 óra 50 perckor és siófokról 17 óra 10 perckor induló hajójáratokat kedden megszüntette. a többi járatok a közvetlen jégveszélyig közlekednek./mt1/

bb. 21. „karácsonyfa-vonat,,

vid gy/bs

1969. december 2.

kedden megkezdődött a karácsonyfa szállítás a vas megyei fenyvesekből. 170 000 fenyőfa utazik kőtegekbe rakva, dróttal gondosan átkötözve, zárt vasuti kocsikban kőszegről, őriszentpéterről, körmendről és szentgotthárdról a fővárosba, valamint az ország más vidékeire. az első szállítmány négy vagon volt, de pár nap múlva egész „karácsonyfa-vonat,,-ot indítanak szombathelyről budapestre./mt1/

bb. 22. tizenkét megállóhelyet megszüntettek - csaknem ötmillió forint megtakarítás

vid-kz/gy/bs

1969. december 2

a közlekedési koncepció végrehajtásának tapasztalatait és a megvalósításával kapcsolatos további feladatokat tárgyalta meg kedden debrecenben a hajdu-bihar megyei tanács végrehajtó bizottsága. a végrehajtó bizottság hozzájárulásával eddig a megyében 12 kistforgalmu megálló és rakodóhelyet szüntettek meg. ez a változás a számítások szerint ötmillió forint költségmegtakarítást jelent. a forgalom áttérrelése mindenütt zökkenőmentes volt.

/folyt. köv./
11.00/gy

- 13 -

Tó 1130
1300, Dm

bb. 22. / tizenkét megállóhelyet.... folyt./ gy

a körzeti központnak kijelölt állomásokon jelentős bővítések-re kerül sor a következő esztendőben - elsősorban a debrecen-budapest fővonalon. a püspökladányi állomás áruforgalmi berendezéseit például hárommillió forintos költséggel korszerűsítik. hasonló építkezés kezdődik a kabal állomáson is. a kaba-nádudvari kisforgalmu vasut helyett a 6. számú aköv és a nádudvari vörös csillag termelőszövetkezet bonyolítja majd le a személy, illetve a teherforgalmat. a két község között tizenegy kilométeres utat két nyomtávura építik át a jövő esztendőben./mti/

bb. 23. jóváhagyták zalaegerszeg új általános rendezési tervét

vid-kz/gy/bs

1969. december 2.

a felszabadulás óta kétszer - 1954-ben, majd 1958-ban - készített zalaegerszeg általános rendezési tervét. a fejlődés üteme azonban olyan mértékben felgyorsult, hogy ezek a tervek már nem elégítik ki az igényeket. ezért a városi tanács végrehajtó bizottsága ismét új városrendezési programot és általános rendezési tervet készített a vátervvel. az új általános rendezési tervet keddi ülésén jóváhagyta és elfogadta a megyei tanács végrehajtó bizottsága is. az új 10 évre szóló program, az eddigi dinamikus fejlődést figyelembevéve számol azzal, hogy 1980-ig a jelenleginél 15 ezerrel több, tehát 55 ezer lesz zalaegerszeg lakossága. ennek megfelelően jelölték ki egy új 10 000 lakos elhelyezésére alkalmas lakótelep, valamint egy új ipari övezet telepítésének helyét olyan területen, ahol azok vasúti és közúti kiszolgálása egyszerűen megoldható./mti/

bb. 25. emlékülés szolnokon

vid-ká/gy/bs

1969. december 2.

a magyar nemzeti függetlenségi front megalakulásának 25. évfordulója tiszteletére kedden emlékülést rendezett szolnokon a megyei tanács székházának nagytermében a hazafias népfront megyei, járási és városi bizottsága./mti/

- 14 -

Tb 1230
1850-Dan

bb. 24. a negyedik ötéves tervben mintegy tizenötezer új munkahelyet alakítanak ki szolnok megyében - ülést tartott a megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid-kz/gy/bs

1969. december 2.

a megye negyedik ötéves tervre vonatkozó fejlesztési irányelveiről tárgylat keddi ülésén a szolnok megyei tanács végrehajtó bizottsága. az irányelvek szerint tovább folytatják a harmadik ötéves terv időszakában kibontakozott iparfejlesztést. 1971 és 1975 között 13-15 ezer új munkahelyet alakítanak ki, kétharmadrészben nők foglalkoztatására. arra törekednek, hogy a tízezer lakosra jutó ipari foglalkoztatottak száma a jelenlegi ezerről 1 300-1 400-ra növekedjen. az ipari termelést öt év alatt a jelenleginek csaknem kétszeresére akarják bővíteni. a többlettermelés mintegy 50-60 százalékát a munka termelékenységének javításával biztosítják.

a negyedik ötéves terv idején továbbra is kiemelten kezelik a nagykun városok - karcag, kisujszállás, mezőtúr és turkeve - ipari fejlesztését, jászárokszallás, kunhegyes, valamint kunszentmárton és tiszafüred iparosítását. a kisipari szövetkezeteknek arra kell törekedniük, hogy a községek munkaerőfeleslegének mintegy 50 százalékát lekössék, legalább 2 500 - 3 000 új munkahelyet alakítsanak ki, jórészt nők és csökkent munkaképességűek részére. a szolgáltató ipar kapacitásának 1975-re meg kell közelítenie az egy lakosra jutó évi nyolcszáz forintot. az irányelveket decemberben a megyei tanács ülése elé terjesztik./mti/

bbm. 26. mezőgazdasági termelőszövetkezeti jogi konferencia a tudományakadémián

t jf/j/4e/gy/bs

1969. december 2.

kedden a magyar tudományos akadémián megkezdődött az mta, a magyar jogász szövetség és a termelőszövetkezetek országos tanácsának négynapos mezőgazdasági termelőszövetkezeti jogi konferenciája. a tanácskozáson, amelyen megjelent dr. soós gábor mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes, 300 termelőszövetkezeti jogtanácsos tudományos kutató, egyetemi oktató, bírósági és tanácsai dolgozó vesz részt képviseltetik magukat bulgária csehszlovákia, jugoszlávia, lengyelország az ndk, románia a szovjetunió jogászai is.

/folyt. köv./
11.55/gy

- 15 -

Tb 1230

bb. 26. / mezőgazdasági.... 1. folyt./ gy

szabó istván, a tot elnöke megnyitó előadásában utalt arra, hogy a termelőszövetkezetek az ország mezőgazdasági területének 82 százalékán gazdálkodnak és tagjaik száma eléri az egymilliót. gazdasági jelentőségük is egyre nő: a mezőgazdaság ártermelésének csaknem 70 százalékát adják. fejlődésükhöz megfelelő alapot ad az az állásfoglalás, amely szerint a szövetkezetek szocialista szervezetek, tulajdonuk szocialista tulajdonnak számít. a szövetkezeti tulajdon az államtól ugyan nagyságában, népgazdasági szerepében különbözik, de azzal minden tekintetben egyenrangú.

- a közös gazdaságok számára hosszú távra adott perspektívát az MSZMP 9. kongresszusa, és ezzel összhangban jogilag rendezett körülményeket teremtett a tsz-ekről szóló 1967. évi 3. törvény, valamint a földtulajdon és a földhasználati viszonyokat rendező 4. törvény. a 3. törvény - a szövetkezés lényegével összhangban - rendezte az állam és a szövetkezetek kapcsolatát. egyebek közt kimondta, hogy a tsz-ekre csak a jogszabályból, egyenjogú felek között megkötött szerződésből és saját határozatokból eredően hárul jogi kötelezettség. a földjogi törvény ugyanakkor létrehozta a tsz földtulajdon intézményét, megteremtette a földvagyon kialakulásának jogi feltételeit.

a gyakorlat azonban egyre-másra újabb jogi kérdéseket vet fel. ezeket a társadalmi viszonyok figyelembe vételével megnyugtató módon kell rendezni. ilyen probléma például, hogy miképpen fokozható a tagok tulajdonosi érdekeltsége. tisztázatlan az a kérdés is, hogy az állam és a szövetkezetek közötti gazdasági kapcsolatok hogyan fejlődjenek tovább. ha például egy szövetkezet és egy állami vállalat közös vállalatot alapít, egész sereg olyan jogi kérdés merül fel, amely félrétésekre adhat okot. jogilag a szövetkezetek egymás közötti gazdasági kapcsolatai is több szempontból kérdésesek. megoldandó feladat még, hogy tudományos igényei elemezzék a szocialista szövetkezeti tulajdon, s feltárják az önálló termelőszövetkezeti gazdálkodás teljes kibontakozását gátló tényezőket.

ezután dr. nagy lászló, a gödöllői agrártudományi egyetem jogi tanszékének vezetője foglalkozott a szövetkezeti jog időszerű kérdéseivel. a szövetkezetekre vonatkozó jogi szabályozás az évek során aránytalanul fejlődött. a mezőgazdasági termelőszövetkezeti ágazat megalkotta a szükségleteinek megfelelő önálló jog-ágot, ugyanakkor azonban figyelmen kívül maradt a különböző szövetkezeti formák közös jogi kérdéseinek elemzése és szabályozása. emlett sokszor jogilag rendezetlen a különféle szövetkezetek közötti együttműködés. a kérdés megoldására hozzáálltak a hiányzó ágazati szövetkezeti törvények előkészítéséhez. ezt a szabályozást egységesíti majd az összes szövetkezet alapvető közös kérdéseit rendező szövetkezeti törvény.

a konferencia vitájában külföldi jogászok is felszóltak./mti/

12.05/gy Va szakemberek - 16 -

Tó 12²⁰

bb. 27. időjárásjelentés

tm/rj cz

1969. december 2.

a meteorológiai intézet jelenté december 2-án kedden 13 órakor:

a hideg idő tovább tart

a balti tenger térsége és közép-európa északi része fölött napok óta felhalmozódó, rendkívül hideg, sarkvidéki eredetű levegő egyrészt nyugat felől megkerülve az alpokot, másrészt az alpok és a kárpátok hegyláncát átlépve nagy sebességgel dél felé mozog. ezzel egyidőben a magasabb légrétegekben, a balkán félszigeten át enyhe, paradus levegő áramlik észak, északkelet felé. a két szokatlanul nagy hőmérsékletkülönbséggel rendelkező levegőfajta keveredésének területén az appennini és a balkán félsziget térségében sokfelé esik az eső, a kárpát medencében és a szovjetunió európai területének középső részén havazások, helyenként hófúvások vannak. a brit szigeteken és skandináviában az óceán felől érkező enyhébb, nedves levegő okoz futó esőket, hózáporokat.

házánkban hétfőn erősen felhős volt az ég, sokfelé havazott, az ország középső és délkeleti részein, főként a nap első felében havaseső, eső esett. a dunántulnak a bala-tontól északnyugatra fekvő területén időnként viharos északi

szél fujt, és hófúvások keletkeztek. a hőmérséklet napközben a dunántulon csak mínusz 1, plusz 1, máshol plusz 1-6 fok emelkedett. már virradó éjszaka általában mínusz 1-7, az ország keleti felén helyenként csak mínusz 1, plusz 1 fokig hűlt le a levegő. a ma reggel 7 óráig lehulló csapadék mennyisége általában 5 milliméter alatt maradt, csupán a tiszántulon és a déli határvidéken ért el helyenként 6-10 millimétert. ma délelőtt hazánk legnagyobb részét összefüggő hótakaró borította, melynek vastagsága a dunántul középső részén és az északi-hegyvidék térségében többfelé elérte, néhány helyen meghaladta a 10-20 centimétert. a havazás az ország déli és keleti részén folytatódott. néhány helyen még havaseső, ónoseső esett a hőmérséklet 11 órakor 0, mínusz 5 fok között volt. budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 1.1 fok volt, a sokévi átlagnál 2.1 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 4 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 760 milliméter, mérsékelten süllyed.

várható időjárás szerda estig: a nyugati megyékben változóan, máshol erősen felhős idő, főként az ország délkeleti felén további havazásokkal. élénk, időnként viharossá fokozódó északi, északkeleti szél. hófúvások. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 0, mínusz 5 fok között. a duna vízállása ma reggel budapestnél 148 centiméter. /mti/

13.15 rj

- 17 -

Tó 13²⁰

bb. 28. tizenöt év eredményei a magyar térképészetben - a kartográfiai vállalat kétnapos jubileumi ülése

t/tz/tr/rj ie cz

1969. december 2.

tizenötéves fennállását ünnepli a kartográfiai vállalat.

az elmúlt másfél évtized alatt saját kiadásában és más kiadók útján kerekén 800 fajta térképet és számos atlaszt juttatott a vásárlókhöz, összesen körülbelül 53 millió példányban, nem számítva a különböző intézmények könyveiben és egyéb kiadványaiban megszámlálhatatlan példányban megjelent csaknem 13.000 féle térképüket, vázlatukat, rajzukat, stb.

mindezt dr. hegyi gyula, a vállalat igazgatója mondta el annak a kétnapos jubileumi előadássorozatnak első előadójaként, amely kedden reggel kezdődött a technika házában.

nem egészen négyesztendő új szolgáltatásuk, a terra körülbelül 2.000 térkép vázlattal látta el a sajtót, angol, francia, német és magyar nyelven megjelenő folyóiratuk, a cartactual pedig több mint félszáz ország térképeseit informálja szinte naprakészen, a világon bárhol bekövetkezett, térképen is ábrázolható változásokról.

bejelentette dr. hegyi gyula, hogy rövidesen megkezdí munkáját a vállalat új, teljesen korszerű nyomdája, ahonnan az eddigieknél is szebb, jobb kiállítású térképek kerülnek majd ki. a fejlettebb technika jelentősen elősegíti majd a külföldi kapcsolataik továbbépítését is. jelenleg a vállalat amerikai, francia és nszk-beli megrendelésekre készít különböző térképeket, és tárgyalnak további külföldi megrendelésekről is.

egyébként a kétnapos jubiléris tanácskozáson még további 11 előadás hangzik majd el, a földmérés és atérképzeés különböző kérdéseiről. /mti/

--

13.25 rj

- 18 -

T₁₃ 13⁵⁰

bb. 29. megkezdődtek a magyar-angol kulturális és tudományos csereprogramról szóló tárgyalások

t/fe/gk/rj zs cz

1969. december 2.

kedden a kulturális kapcsolatok intézetében megkezdődtek a magyar-angol kulturális és tudományos csereprogramról szóló tárgyalások. a tárgyalásokat magyar részről Antal László, a kki főosztályvezetője, angol részről R. Brash, az angol külügyminisztérium főosztályvezetője vezeti.

x x x

magyarország és angliá között első ízben 1961-ben írtak alá kulturális csereprogramról szóló állami közti dokumentumot. a két ország képviselői azóta felváltva budapestben, illetve londonban folytatnak két évenként megbeszéléseket és megállapodnak az újabb két évre szóló csereprogramban. a legutóbbi 1967-ben londonban írtak alá, s a benne foglaltak gyakorlati megvalósítása mind kulturális, mint pedig tudományos téren a kapcsolatok jelentős fejlődését eredményezte. míg a korábbi években főleg egyetemi

és főiskolai tanárok éltek a kölcsönös látogatások, tanulmányutak lehetőségével, addig az idén számos magyar egyetemi hallgató és oktató két, öt, illetve tíz hónapot töltött ösztöndíjasként angliában. viszonzásképpen angol diákok vettek részt debrecenben a nyári egyetemen, többen a budapesti zeneakadémián - mindenekelött a zongora-szakon - folytatják tanulmányaikat, s magyar egyetemeken egészítik ki szakismereteiket fiatal angol szociológusok, matematikusok és vegyészek. az idén nyáron több angolszakos magyar egyetemi hallgató tökéletesítette nyelvtudását a szigetországban. az utóbbi esztendőben az ötvös Loránd tudományegyetemen és a debreceni Kossuth Lajos tudományegyetemen angol, a londoni egyetemen pedig magyar lektorok fejtenek ki tevékenységet.

a kulturális kapcsolatok további bővülésére utal az idén áprilisban megrendezett magyar hét glasgowban, vagy napjainkban a magyar-angol közgazdász kerekasztal-konferencia londonban. kiemelkedő kulturális eseményt jelentett az angol fővárosban az esztergomi keresztény múzeum gazdag gyűjteményének kiállítása a victoria és albert múzeumban, s mind az angol közönségnél, mind pedig a filmkritikusoknál élénk visszhangot váltottak ki a magyar filmhét alkalmából bemutatott filmjeink. ennek viszonzásaként budapestben is megrendezték az angol film hetét és sok látogatója volt a kiváló angol szobrászművész, Henry Moore budapesti tárlatának. mindkét fél kölcsönösen támogatja a könyvkiadást, s ennek eredményeként hazánkban 1968-ban 144 angol mű jelent meg, köztük 33 szépirodalmi alkotás, a többi zömmel műszaki jellegű kiadvány volt.

/folyt.köv./

13.55 rj

- 19 -

T₁₃ 14²⁵

bb. 29. /megkezdődtek.....1. folyt./rj

a műszaki egyezmény keretében kialakulóba n vannak a kutató intézetek közötti közvetlen kapcsolatok, napirendre kerülnek a közös kutatási témák, a tudósok kölcsönös látogatásai s a dokumentumcserék.

az új, két évre szóló csereprogram aláírására december 5-én került sor a kulturális kapcsolatok intézetében. /mti/

--

bb. 30. felülvizsgáltak komárom megyében a termelősövetkezetek kiegészítő üzemeit

vid/kz/rj cz

1969. december 2.

kedvezően fejlődik a megye termelősövetkezetében a kiegészítő tevékenység - állapították meg a komárom megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden megtartott ülésén. a kiegészítő üzemek tavaly 295 millió forintot, a tsz-ek összes árbevételének 28.6 százalékát hozták. az idén várhatóan 35 százalékkal növekszik ez az összeg.

a 61 termelősövetkezet 402 kiegészítő részlegének a felülvizsgálatát már befejezték a megyében. egy-két kivétellel valamennyi termelősövetkezetnek meg van a megfelelő engedélye. egy tsz szabályellenes üzemi kooperációját azonnal megszüntették, míg 5 termelősövetkezetnek január 1-ig kell felszámolnia telephelyén kívüli, illetve engedély nélküli kiegészítő üzemét. a legtöbb szabálytalanságot az alkalmazottak bérezésénél találtak: sok esetben az előírást meghaladó jövedelomben részeasúlnak.

a végrehajtó bizottságnak az volt a véleménye, hogy ezektől a hiányosságoktól eltekintve a kiegészítő munka meggyőzően reális társadalmi igényeket elégít ki, és kedvezően segíti a falusi lakosság foglalkoztatását. hozzájárul a felhalmozási alap és a tagság jövedelmének a növeléséhez. éppen ezért úgy foglaltak állást, hogy a továbbfejlesztésük népgazdaság és üzemi szempontból indokolt. elsősorban a társulásokot támogatják.

a megyében 8 közös vállalkozásban és 10 egyszerűbb gazdasági együttműködésben mintegy 100 termelősövetkezet tevékenykedik. nem ritka az olyan tsz, amely több társulásban is részt vesz. különösen a kedvezőtlen adottságú bakony vidéki termelősövetkezetekben tartják indokoltnak újabb társulások létesítését. amellyel szorgalmazzák, hogy szocialista szervezetek, állami vállalatok is lépjenek be a tsz társulásokba. /mti/

14.05 rj

--
- 20 -

Tó 1425

vbb. 31. két év alatt vezetékves ivóvíz 450 ezer falusi lakosnak

1 db/mm/1e/gy/cz

1969. december 2.

az ország több mint 400 vízi és vízműtársulata az előzetes adatok szerint az idén egy milliárd forint értékű munkával segítette a hazai vízgazdálkodás fejlesztését. többek között új törpevízművek építésével ebben az évben csaknem 200 ezer falusi lakost jutattak vízvezetékes ivóvízhez. az idén újabb jelentős munkákat, a szennyvízcsatorna-művek építésével bővítették tevékenységük körét. békésen, körmenden, püspökladányban, sárváron és szentgotthárdon többéves szennyvízcsatornázási programot kezdtek, s jövőre már néhány helyen üzembe helyeznek egy-egy csatornaszakaszt. a szennyvízművekkel nemcsak a szolgáltatásokat bővítik, hanem egyúttal megteremtik a lakások korszerűsítésének feltételeit is.

a társulatok a jövő évi tervben 660 millió forintot irányoztak elő víz- és szennyvíz-művek építésére. ha a nyomócső berendezési nehézségeket sikerült volna megoldani, akkor további százmillió forinttal növelhetnék volna tervüket, de így is mintegy 250 ezer falusi lakos vízellátását oldják meg 1970-ben. a szennyvízcsatorna-hálózat építését megháromszorozzák. megkezdik a szennyvízcsatorna-építést berettyóújfaluban, cellödömölkön, dombóváron, több balatonparti községben, összesen 15 településen. a költségek felét állami támogatásként kapják a vízügyi alapból és a tanácsok erőforrásaiból, másik felét pedig az érintett termelősövetkezetek, állami gazdaságok, üzemek, s részben - az építés második ütemben - a lakók. fedezik. /mti/

bbm. 32. képtárat avattak miskolcon

vid-fm/gy/cz

1969. december 2.

a miskolci megyei jogú városi tanács - az évek óta megnyilvánuló általános kívánságnak eleget téve - képtárat létesített, amelyet kedden avatott fel Tok Miklós, a városi tanács vb elnökhelyettese.

a képtárat egy múlt század végén emelt korábban iskolának használt - műemlék-épületben rendezték be. emeleti részén rendezték kiállítását a városi tanács birtokában levő képzőművészeti alkotásokból. a városi tanács ugyanis több mint két évtizede rendszeres „mecénása”, a miskolci művésztelepen élő, valamint az országos kiállításokon - többek között a grafikai biennálén - résztvevő képzőművészeknek.

/folyt. köv./
14.40/gy

- 21 -

NA 1520

bb. 32. / képtárat.... folyt./ gy

a két évtizedes rendszeres vásárlás eredményeként többszáz ezer forint értékű festmény és rézkarc került a város tulajdonába, s ezek képezik a képtár alapját.

A földszinti részen ifjúsági galériát létesítenek a középiskola és diákok esztétikai nevelése céljából. Itt rendszeresen cserélik majd az egyes korok képzőművészetét bemutató anyagot. az első kiállítást szilágyi Jolán munkácsy-díjas festőművész, műveiből rendezték meg, s a megnyitón résztvett a kiállító művész 16./mti/

..

bb. 34. rendelkezés a decemberi bérfizetésekről

1 sl/mm/1e/gy/cz

1969. december 2.

az évvégi pihenőnapok áthelyezése miatt a magyar nemzeti bank a szot-tal egyetértésben szabályozta a decemberi bérfizetések napját. eszerint az állami és szövetkezeti gazdálkodó szervek a december 21-én, 22-én és 23-án esedékes béreket december 20-án, a 24-én és 25-én járó béreket 22-én fizetik, míg a 26., 27. és 28-1 bérfizetések napját 23-ra hozzák előre.

a rendelkezés nem érinti az állami és szövetkezeti építőipar december 23-1 bérfizetési napját, amely változatlan./mti/

..

bb. 35. magyar eredményhirdető a bécsi práter stadionban

1 sz/tr/1e/gy/cz

1969. december 2.

az elektroimpex külkereskedelmi vállalat képviselői szerződést írtak alá a wiener stadthalle igazgatójával magyar-gyártmányú eredményhirdető tábla szállítására. a részletes kereskedelmi és műszaki tárgyalások eredményeként létrejött szerződés 60 000 dollár értékű exportról szól. a berendezés a híres bécsi práter stadionba kerül és az 1970. augusztusi évadnyitón már ez hirdeti majd a mérkőzések eredményeit. a berendezést a villamos automatika intézet tervezi és gyártja./mti/

..

14.45/g

- 22 -

NA 1525

bb. 33. megindul a magyar-csehszlovák kishatármenti forgalom

1 sz/j szb 1e

1969. december 2.

az illetékes vállalatok felvehetik a kapcsolatot a kijelölt csehszlovák partnerekkel, megindulhat a magyar-csehszlovák kishatármenti forgalom - jelentette be kedden a belkereskedelmi minisztériumban tartott értekezleten dr. juhár zoltán miniszterhelyettes. a megbeszélésen az érdeelt megyei tanácsok illetékes elnökhelyetteseit, meszöv-elnökeit, a nagyobb kereskedelmi vállalatok igazgatóit tájékoztatta a miniszterhelyettes a magyar-csehszlovák határmenti forgalom bonyolításával kapcsolatos tudnivalókról, a cserére kijelölt árulistáról, a lebonyolítás módjáról, stb.

a határmenti területek közötti árucseré-forgalomról és gazdasági együttműködésről a két ország külkereskedelmi minisztériuma májusban kötött egyezményt, amely június közepén lépett érvénybe. azóta minden előkészület megtörtént a forgalom felvételére. a külkereskedelmi minisztérium végrehajtási utasításban szabályozta a határmenti választékcseré-forgalom feltételeit.

a határmenti árucseré a magyar-csehszlovák belkereskedelmi kapcsolat továbbfejlesztését, a belkereskedelmi választékcseré közvetlenebb, új formáját jelenti. ez az árubeszerzési konstrukció a szállítási költségek megtakarításából adódó előnyöket kihasználva a szállítási költségek megtakarításából adódó előnyöket kihasználva nagyban hozzájárul a határmenti lakosság jobb ellátásához, az árucseré választék bővítéséhez. magyar részről a közvetlen határmenti vagy közeli hét megye 23 járásának és városának - csehszlovák részről 13 járásnak és városnak - kereskedelmi vállalatai vesznek részt a forgalomban, amelynek árulistája mintegy 52 féle cikket, árucsoportot, illetve szolgáltatást, - gépkölcsonzést, gépjavitást, bér-munkát - tartalmaz.

a két ország állami és szövetkezeti vállalatainak határmenti üzletkötéseit csehszlovák részről a rempo, a transakta és az intercoop, magyar részről a konsumex, a ferunion, a tesco és a hungarocoop külkereskedelmi vállalat bonyolítja le. esetenkénti export-importjoguk alapján a határmenti forgalomban az évm négy vállalata is részt vehet a profiljukba tartozó cikkekkel.

a korábban bejelentett kishatármenti forgalom iránt mindkét részről nagy az érdeklődés. néhány vállalat már a magánjogi szerződéseket is előkészítette; ennek alapján még az idén mintegy 20 millió forint értékű árut cserél a két ország határmenti kereskedelme. a magyar vállalatok és szövetkezetek egyebek között salakblokkot, és radiátort adnak sör és kozmetikai cikkek ellenében. a belkereskedelmi minisztérium szerint a helyi lehetőségek megfelelő kihasználásával jövőre minimálisan 100-100 millió forint értékű áru cseréjére van lehetőség a magyar-csehszlovák határmenti forgalomban. /mti/

..

15.05/szb

-23-

NA 1525

bb. 33. erős hóvihar a dunántulon - szélmalomharc a széllel - megkezdtek a vadak etetését

ö vid-kz/tné/gy/cz

1969. december 2.

erős hóviharokról érkezett jelentés kedden a dunántúli megyékből. a bakonyban és a balatonfelvidéken december első két napján szinte szünet nélkül erős szél fújt. kedden a széllelkések sebessége meghaladta az óránkénti 80 kilométert. a vasárnap és hétfőn lehullott vastag hórétegből sok helyen magas hótorlaszok keletkeztek a közutakon. veszprém megye területén kedden már több mint 30 ut volt járhatatlan. veszprém és nagyvázsony között több helyen is egy méternél magasabb torlaszok akadályozták a közlekedést, hidegkut község közelében másfél méteresnél magasabb hófúvások is voltak. a közúti igazgatóság gépei egész nap dolgoztak, de szinte mindvégig szélmalom harcot vívtak a széllel: a vihar percek alatt megsemmisítette munkájuk eredményét. néhány fontosabb utvonalat háromszor is megtisztították a torlaszoktól, de a szél rövid idő alatt ismét visszahordta az eltakarított havat. az utakon több mint 50 autó rekedt meg. ezeket sikerült szabaddá tenni. hókével segítettek a mentőknek is, akik gombáspusztáról egy súlyos beteg gyermeket csak nagy erőfeszítések árán tudták a veszprémi kórházba szállítani.

fejér megyén 95-100 kilométeres sebességgel száguldó szél söpört végig. a nyomában keletkezett méteres hótorlaszok sok helyütt megbénították a közlekedést. elakadtak a hajnali munkásjáratok, a menetrendszerinti autóbuszok és hosszú sorokban vesztegeltek a személy- és tehergépkocsik. székesfehérvár nagyüzemeiben a vidéki munkások mintegy 50 százaléka nem érkezett be a műszakkezdésre. a mentőszolgálat egyelőre megbirkózott a nehézségekkel. átsegítették az akadályokon azt a mentőkocsit is, amelyik zámoly községnél akadt el egy szülő nővel. a beteget szánnal szállították el hófúvásmentes területre, ahol egy másik mentőkocsi várta. a közúti igazgatóság gépei egyébként itt is, akárcsak veszprém megyében hasztalan birkóztak a széllel, mert pillanatok alatt újabb akadályokat épített az eltakarított hóból.

a mecsek vidékén, ahol ugyancsak nagyerejű szélvihar tombolt, az első „dugót”, kővágószőlősről jelezték a közúti igazgatóságnak. a havas-csuszós úton két motoros hóéke és 18 autóbusz szorult össze. a különös helyzetet az autóbuszok vezetőinek türelmetlensége idézte elő. nem várták meg, amíg legalább egy irányban elindulhatnak, helyett mindkét irányban kerülni akarták a hókéket. végül is csak annyit értek el, hogy lehetetlenné tették a hókéek munkáját és ugyanakkor maguk is elakadtak. a közúti igazgatóság a mecseki ércbányához fordult segítségért, ahonnan lánctalpas vontatót irányítottak az ut felszabadítására.

/folyt. köv./
14.55/gy

- 24 -

MA 135

bb 33. / erős hóviharfolyt/ny

mint ugyancsak a keddi jelentések hírül adták, országsszerte megkezdődött a vadak etetése. csongrád megyében több mint 500 fegony-fácán- és őz etetőhöz hordják a szemestakarmányt, a lucerna-szénát és a répát. négy hétre való takarmányt szállítanak ki, s e munkában mindenütt segítenek az érdekelt állami és szövetkezeti gazdaságok is. a gemenci rezervátumban hét lovasfogat és egy te-repjáró gépkocsi hordja mintegy 70 vadetető helyre a szarvasoknak, őzeknek és a vaddisznóknak a téli takarmánypótlékot. /mt1/

--

bb. 41. husz nagyközség lesz bács-kiskunban - ülésezett a megyei tanácsvégrehajtó bizottsága

vid fm/11 -cz

1969. december 2.

a bács-kiskun megyei tanács végrehajtó bizottsága keddi ülésén egyebek között megvitatta és elfogadta a nagyközségek szervezésére tett előterjesztést. megállapították, hogy a megyében husz település nagyközséggé miősítése vált időszerrévá. a megye legfőbb tiz községe már 1970. január 1.-én megkapja új rangját, a másik tiz pedig majd a jövő év második felében. az átszervezés a falusi lakosságnak csaknem 40 százalékát érinti. /mt1/

--

bb. 37. „idegenforgalmi nap”, a győri magyar vagon- és gépgyárban

vid fm/11-cz

1969. december 2.

a győri magyar vagon- és gépgyárat naponta számos látogató keresi fel, hogy megtekintse többek között az új - szinte teljesen automatizált - motorgyáregységet, - ahol külföldi szabadalom alapján készülnek a rába-man diesel motorok, - valamint a hajtóműgyárat, ahol a nagy teherbírású autóbuszok és tehergépkocsik mellő és hátsó hidjai készülnek. a rendszeresen érkező látogatók fogadása, kísérése sok szakember idejét kötötte le. ezért a gyár vezetősége elhatározta, hogy a jövőben minden hónap első keddjén „idegenforgalmi napot”, tartanak, amikor a gyár vezetői, szakemberei kísérik végig a gyáron a hazai és külföldi érdeklődőket.

az első „idegenforgalmi nap”, -ra december másodikán, kedden került sor, mintegy háromszázötven hazai és külföldi vendég először a rába vasas művelődési házban megnézte a gyárról készített színes filmet, majd megtekintette a közúti és vasúti gyáregységek üzemcsarnokait. /mt1/

--

15.20/11

- 25 -

MA 135

bb 38. husz ezer tonna nyersvas, ötvenezer tonna acél terven felül
vid/Az/ny 1969. december 2.

a diósgyőri Lenin kohászati művek dolgozói hazánk fel-
szabadulásának 25., a gyár meglakulásának 200. és nagy névadójuk
születésének 100. évfordulójának tiszteletére többek között vál-
lalták, hogy 1970 végéig - az ideai eredményekhez viszonyítva -
nyersvasból huszezer, acélból ötvenezer, hengerelt készáruóbl
tízezer és hidegen alakított termékekből pedig hatezer tonnával
gyártanak többet. termelékenységi mutatójukat az országosan elő-
írt hetvennégy százalék felett tartják és az egy dolgozóra eső na-
pi termelési értéket három százalékkal növelik. a sav- valamint
a hőálló acéltermékek hengerműi, illetve kovácsüzemi gyártását
olyan szintre fejlesztik, hogy az igényeket száz százalékgig kielé-
gíthessék. célkitűzéseik között szerepel a soronlévő beruházási
munkák határidejének előbbrehozása is. így jövőre megkezdí terme-
lését az új bugacsiszoló üzem, 1970 végére befejezik a borsodi érc-
előkészítő mű két újabb gyártósorának szerelését és meggyors-
sítják az egymilliárd nyolcszázmillió forintos költséggel készülő
nemesacél finomhengermű építését.

a dolgozók szociális és egészségügyi igényeinek kielégítésére
a jubileumi évben száztizsmillió forintot költenek. ebből az összeg-
ből - többek között - a védőital ellátás megjavítására új szikviz-
üzemet létesítenek, a meleg munkahelyeken negyven hűtőgépet szerel-
nek fel, az orvosi rendelőjüket ionizációs és légzéskönnyítő beren-
dezésekkel bővítik, s negyvenhét szolgálati lakást felújítanak,
illetve korszerűsítnek. ezenkívül vállalták még, hogy a hazai jár-
műprogram megvalósításában résztvevő tizenkét vállalatnál szoci-
alista szerződést kötnek a jobb együttműködés és a rendelések mie-
lőbbi elkészítésére. /mti/

--

bb 39. koszoruzási ünnepek miskolcon
vid/ká/ny -cz 1969. december 2.

miskolc felszabadulása évfordulójának előestéjén, kedden
koszoruzási ünnepeket tartottak a városban. a párt és állami
szervek, az üzemek, bányák, vállalatok és intézmények küldöttei
a megemlékezés és a hála koszoruit helyezték el a város felszabadí-
tásáért hősi halált halt szovjet és román harcosok emlékművein.

a miskolci felszabadítók útján lévő román hősi emlékmű koszo-
ruzási ünnepején résztvevő dumitru turcus, a román szocialista
köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

--
-26-

15.35/ny

NA 1540

bb. 40. évente másfél millió kötetet kölcsönöznek a csongrád
megyei könyvtárak - a megyei tanács vb. ülése

vid fm/11 cz 1969. december 2.

a csongrád megyei tanács végrehajtó bizottsága kedden
szegeden a népművelés helyzetéről tárgyalt. megállapították,
hogy a 65 megyei művelődési otthonban, a 317 könyvtárban
a 123 filmszínházban, a muzeumokban, és a levéltárakban sokrétű
a népművelési munka. tíz művelődési autó közreműködésével a
tanyai központokban is rendszeresek a filmvetítések, az ismer-
etterjesztő előadások. a könyvtárak évente másfél millió köte-
tet kölcsönöznek a beiratkozott olvasók száma az országos át-
lag felett van. évente 6 millió forintot költenek mozik korsze-
rűsítésére. az idén klubfoglalkozások száma eléri a hétezeret.

a népművelést szolgáló intézmények építésében fokozott tár-
sadalmi áldozatvállalás tapasztalható. makó újvárosi részén az
új klubkönyvtár elkészítéséhez például 600 000 forinttal járul-
tak hozzá az ipari és mezőgazdasági üzemek. a közeljövőben ter-
melőszövetkezeti és tanácsi összefogással művelődési otthon ki-
vának építeni tiszaszigeten. termelőszövetkezet, általános fo-
gyasztási szövetkezet és tanács közös anyagi támogatásával nép-
művelést szolgáló intézmények építését tervezik pítvaroson,
ambrózfalván, csanádpalotán, bordányban és derekegyhá-
zán.

építési kapacitás hiánya akadályozza a muzeumok felújí-
tását. a tornyai jános muzeum hődmézővársárhelyen kiállítási te-
re m hiányával küzd és ezért nem sikerült eddig megteremteni
az alföldi festészet tervezett galériáját sem.

a vb ülés határozata hangsúlyozza a népművelést szolgáló
új intézmények létrehozásához. a régiók korszerűsítéséhez a kü-
lönféle szervek együttes anyagi hozzájárulása szükséges. /mti/

--

bb. 42. megölte ittasan hazatérő férjé t

1 zsu/gk/zs/11 -cz 1969. december 2.

ütlegette, majd késsel szíven szurta ittasan hazatérő
férjét horváth istvánné 28 éves gépkezelő, budapesten, a visi
imre utcai lakásukban. a 25 éves segédvájár a helyszínen meg-
halt. horváth istvánné ellen - előzetes letartóztatás mellett
emberölés büntette miatt megindult az eljárás. /mti/

--

- 27 -

NA 1540

bb. 45. a komlói gázkítörést és sujtólégrobbanást vizsgáló bizottság tájékoztatója a bányaszerencsétlenségről

vid kz/11-cz

1969. december 2.

a komlói zobák-aknán hétfőn történt bányaszerencsétlenséggel kapcsolatban kedden délben az alábbi tájékoztatást adta a gázkítörést és sujtólégrobbanást vizsgáló bizottság az mti munkatársának:

a mecseki szénbányák zobák-bányaüzemében a szállítóakna továbbmélyítését és a 3. szint feltárását a bányászati aknamélyítő vállalat végzi. az akna továbbmélyítésének munkái több mint egy éve folynak. 1969. december 1-én az aknátalp a 3. szint alatt kb 91 méterre volt. ekkor - 12 óra 25 perc körül - az aknátalpon váratlan gázkítörés történt. a gázkítörés nagy mennyiségű szenet és kőzetet dobott ki, a nagy átmérőjű aknát is kb. 20-25 méter hosszban feltöltötte és maga alá temette az aknátalpon dolgozó kocsis józsef, nehéz ferenc, illés alajos vajúrokat, kovács vilmos segédvájárt és halálukat okozta.

a gázkítörést a 3. szinten sujtólégrobbanás követte, a sujtólégrobbanás következtében andrási ernő, harmat józsef vajúrok és ludvig ádám csillás az életüket veszítették. a gázkítörés és sujtólégrobbanás következtében tizenhárman sérültek meg. azonnal megindult bányamentés. a sérülteket igen rövid idő alatt a külszínre szállították. a pécsi és a komlói kórházban ápolják őket. a keddi déli orvosi jelentés szerint egy fő állapota életveszélyes, a négy dolgozó sérülése súlyos, a többiek közepesen és könnyebben sérültek, várható, hogy ezek egy része rövidesen elhagyja a kórházat.

a zobáki bányaüzemben a termelés december 1-én 16 órától tovább folyik. a 3. szint feltáró munkálatai és az akna továbbmélyítésé ugyanis a termelő szintektől teljesen függetlenített.

az országos bányaműszaki főfelügyelőség vezetésével, a bányai ipari dolgozók szakszervezetének, a nehézipari minisztériumnak és a rendőrségnek a bevonásával a szakemberek a mentést követően azonnali helyszíni szemlét tartottak, megállapították a helyreállításához szükséges intézkedéseket és azokat a teendőket, amelyek a nagymennyiségű szén és kő alatt levő négy dolgozó kihozásához szükségesek. egyúttal a vizsgálatot megindították.
/folyt.köv.
15.48/11

- 28 -

NA 16²⁰

bb. 45./ a komlói ... folyt./ 11

a vizsgáló bizottság utasította az aknamélyítő vállalat igazgatóját, hogy a rendelkezésre álló legnagyobb létszámmal állítsák helre a szellőztetést, pótolják a megsemmisült vagy tönkrement légajtókat. fogjanak hozzá a gázkítörés következtében a 3-as szintű vágatokra kitért nagymennyiségű szénpor feltakarításához, lemosásához. vizsgálják meg a villamosberendezéseket és szállítógépet, s ezeket hozzák üzemképes állapotba.

ezen intézkedések végrehajtását hétfőn este kilenc órakor kezdték meg és keddi déle a munkálatok elkészültek. így lehetővé vált, hogy az aknát, ahol a négy dolgozó van, a bányamentők megvizsgálják. a legnagyobb biztonsággal, elővigyázattal végzett, felderítés, eredményétől függően ad a vizsgáló bizottság engedélyt az akna alját feltöltő nagymennyiségű szén eltávolítására, amely egyúttal utat nyit a csaknem nyolcszáz méter mélyben rekedt, szerencsétlenül járt emberekhez.
/mti/

--

bb. 48. emlékűnnepség kompolton, hámán kató szülőházánál

vid fm/tné/11-cz

1969 december 2.

kedden emlékűnnepséget rendeztek kompolton, hámán kató szülőházánál. a munkásmozgalom kiemelkedő nőharcosa születésének 85. évfordulója alkalmából tartott ünnepségen résztvettek a hámán kató nevét viselő uttörőcsapatok, őrsök, rajok, ifjúsági munkabrigádok képviselői, s a kegyelet virágait helyezték el az épületen. szabó lászló, az országos uttörő elnökség titkára mondott beszédet.

egerben, a hámán kató uttörőházban kiállítás nyílt a névadó életét és munkásságát szemléltető dokumentumokból. az egeri uttörők ünnepi gyűlésen emlékeztek meg hámán kató születésének 85. évfordulójáról./mti/

--

15.55/11

- 29 -

NA 16²⁰

bb 44. tanácskozás a nógrádi termelőszövetkezetek közegészségügyi helyzetéről

vió/m/ny cz

1969. december 2.

a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottsága kedden salgótarjánban többek között a megye termelőszövetkezeteinek közegészségügyi helyzetéről tárgyalt. az ülésen megállapították, hogy az e tárgyban két esztendővel ezelőtt hozott határozat kímoldította passzív magatartásából a járási, városi, községi szerveket, és hatással volt a közös gazdaságok vezetőire, tagjaira is. a határozat eredményeként például a termelőszövetkezetek majortelepítéseiknél igyekeznek az iapri üzemekéhez hasonló közegészségügyi feltételeket megteremteni. sikerült változást elérni a mérreg-tartalmu vegyszerek kezelésében is. ebben nagy szerepet játszott a megyei köjál toxiológus gyógyszerészeinek rendszeres ellenőrző és felvilágosító tevékenysége, tovább a körzeti orvosok, a vöröskereszt és a tit közegészségügyi tárgyú előadásai. a végrehajtó bizottság állásfoglalása szerint a további fejlődés szempontjából nagyon fontos, hogy a körzeti orvosok még alaposabban végezzék a negyedévenkénti közegészségügyi ellenőrzéseket, s a jelenleginél több segítséget várnak a megyei növényvédő állomás munkatársaitól. /mti/

--

bb 43. gyalogosok balesetei

1 zsu/gk/ny zs -cz

1969. december 2.

féktávolságon belül lépett egy 3-as villamos elé a xlii. kerületben, a váci ut és a révész utca torkolatánál wnek emília 74 éves nyugdíjas, budapesti lakos, és a villamos halálra gázolta.

az i. kerületben, a krisztina köruton szabálytalanul vágott át az uttesten nagy istván 41 éves segédmunkás és nagy istvánné 43 éves segédmunkás, és egy személygépkocsi elütötte őket. nagy istvánné a kórházba szállítás után meghalt, nagy istván súlyos sérülést szenvedett. /mti/

--

-30-

15.50/ny

50mm

NA 1625

bb 46. / mechanikus sorompók helyett automatikus félsorompók komárom megyében

vid/kz/ny cz

1969. december 2.

korszerű fényjelzésekkel ellátott automata félsorompót adtak át rendeltetésének kedden a budapest-hegyeshalmi vasutvonal vörösszőlős- és tata közötti szakaszán. az új berendezés annyiből tér el a hagyományos sorompóktól, hogy nem zárja le teljes szélességében az utat. az ut két oldaláról csak menetiránynak megfelelő sávban állja útját a járműveknek. a két félsorompó között így egy közlekedési sáv szabadon marad, ami lehetővé teszi, hogy ha valamilyen okból egy gépkocsi a síneken rekedne, a félsorompó felhuzása nélkül is eltávolítsák. a sorompót automatikusan működő jelzőlámpákkal is ellátták. a nemzetközi szabványoknak is megfelelő új biztonsági berendezés jelentősen meg is gyorsítja majd a vasuti síneken áthuzódó m. 1-es nemzetközi autót forgalmát. eddig ugyanis amikor egymást követték a vonatok, gyakran 15-20 percig is vesztegelt itt a forgalom. a régebbi mechnikus sorompót a vonat érkezése előtt 6 perccel le kellett zárni, s felnyitására két vonat érkezése között már nem volt idő, ilyenkor végtelen hosszan sorakoztak egymás mögött a vasut mindkét oldalán a hazai és külföldi gépkocsik. az új, automatikus berendezés csak akkor zár, ha a vonat egy kilométer távolságra van, s még akkor is szabadot ad, ha csupán egy percre tudja megnyitni az utat. az új berendezésre csaknem egy millió forintot költöttek.

komárom megye területén egyébként eddig már 4 forgalmas ut és vasutkeresztezésnél szerelték fel az új típusu sorompókat. tervezik, hogy a következő években valamennyi nagyforgalmu vasuti átjárónál ilyen berendezéseket szerelnek fel. /mti/

--

bb 53. nagygyűlés lesz pénteken csepelen

1 hi/tr/ny zs -cz

1969. december 2.

csepel dolgozói 1944 decemberében magakadályozták, hogy a német fasiszták kiürítsék a kerületet. a sikeres akció 25. évfordulója alkalmából pénteken délután 3 órakor a xxi. kerületi pártbizottság, a tanács és a hazafias népfront kerületi elnöksége nagygyűlést rendez a csepeli tanácsház téren. beszédet mond antal imre, a xxi. kerületi pártbizottság tagja. /mti/

--
-31-

16.03/ny

au /

NA 1630

bb 47. a zenei élet husz éve az ndk-ban

t f/gk/ny zs -cz

1969. december 2.

címmel kedden reprezentatív kiállítás nyílt az ndk budapesti kulturközpontjában. a tárlat gazdag anyaga átfogó képet ad az ndk sokszínű zenei életéről. a látogató - nagyméretű fotók segítségével - bepillant a hangversenytermekbe, a zenés színházakba és operákba. a kiállításon szebbnél szebb kivitelű zenetörténeti kiadványokat is bemutatnak.

a zenei élet számos kiválóságának jelenlétében nyitotta meg a kiállítást dr. paul michel professzor, az ndk nemzeti zeneoktatási központjának elnöke, a weimari liszt ferenc zeneművészeti főiskola prorektora. a kiállítás ünnepi megnyitóján részt vettek az ndk budapesti nagykövetségének képviselői is. /mt1/

..-

bb 49. nguyen thi binh külügyminiszterasszony látogatása sarlós istvánnál

t f/gk/ny zs -cz

1969. december 2.

nguyen thi binh asszony, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormányának külügyminisztere - a kíséretében levő dél-vietnami személyiségek társaságában - kedden délután látogatást tett sarlós istvánnál, a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága elnökénél. a vendégeket a látogatásra elkísérte a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa, s jelen volt le huu van, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is.

sarlós istván tájékoztatta a vendégeket a magyar főváros fejlődéséről, s a további fejlesztési tervekről. beszámolt a budapestiek nagyszabású szolidaritási akcióiról is, amelyekkel a szabadságért küzdő vietnami népet támogatják.

a látogatást követően a dél-vietnami külügyminiszterasszony és a társaságban levő személyiségek vendéglátóik kíséretében budapest nevezetességeivel ismerkedtek. /mt1/

..-

-32-

16.20/ny

MF

bb 50. elutazott a szovjet kereskedelmi küldöttség

i h/tr/um 1e cz

1969. december 2.

november 27 és december 2 között sz.m. szemicev miniszter-helyettes vezetésével szovjet kereskedelmi küldöttség tartózkodott hazánkban. a delegáció vezetője aláírta a magyar-szovjet belkereskedelmi munkacsoport alakuló ülésének jegyzőkönyvét, a két ország belkereskedelmi szervei közötti gazdasági és tudományos-műszaki együttműködéséről szóló megállapodást és az 1970. évi munkatervet. a küldöttség több fővárosi és vidéki kereskedelmi és vendéglátóipari üzemet tekintett meg.

a delegációt fogadta szurdi istván belkereskedelmi miniszter, kicserélték tapasztalataikat a két ország kereskedelmét érintő időszeri kérdésekről, s megállapodtak, hogy a jövő évi belkereskedelmi választékcseré-szerződést januárban moszkvában írják alá.

a szovjet kereskedelmi küldöttség kedden délután elutazott hazánkba. /mt1/

..-

bb 51. megtárgyalta az országgyűlés honvédelmi bizottsága a honvédelmi és a belügyi tárca 1970. évi költségvetés-tervezetét

t h1/mm/um zs cz

1969. december 2.

az országgyűlés honvédelmi bizottsága kedden a parlamentben megtárgyalta a hatáskörébe tartozó két tárca - a honvédelmi minisztérium és a belügyminisztérium - 1970. évi költségvetését. az ülést - amelyen részt vett vass istvánné az országgyűlés elnöke és csémi károly altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese - róka minály vezérőrnagy, a bizottság titkára nyitotta meg, majd szücs lászló vezérőrnagy, honvédelmi miniszter-helyettes áttekintést adott az eddigi munkáról, ismertette a honvédelmi minisztérium 1970. évi költségvetési előirányzatait.

rámutatott : a néphadsereg erkölcsi-politikai magatartását hossza b idő óta jellemző pozitív vonások tovább erősödtek ebben az évben, a hadseregben tovább szilárdult a fegyelem, javult a csapatok munkája, szervezettsége. a sorkatonák becsülettel, odaadással végrehajtják a kiképzéssel és szolgálattal együtt járó feladatokat.

/folyt.köv./

MF 16⁰⁰

33 -

bb 51. / megtárgyalta az országgyűlés....folyt./um

a hadsereg gerincét alkotó hivatásos állomány is nagy felelősségérzettel és áldozatkészséggel tesz eleget a növekvő és mind bonyolultabb követelményeknek.

a miniszterhelyettes ismertette az új kiképzési rendszerű műszaki csapatok eredményeit. az idei beosztott katonák az idén is több fontos beruházás munkáiban vettek részt, például a gyöngyös-Visontai és a százhalombattai hőerőmű, a székesfehérvári könnyűfémű, a dunai kőolajfinomító és a péti nitrogénművek építkezése-in, továbbá fontos közlekedési utvonalak építésénél, egyes vasuti vonalszakaszok rekonstrukcióján dolgoztak. munkájuk értéke meghaladja a másfél milliárd forintot.

a következő esztendő tennivalóiról szólva fontos feladatként jelölte meg a harcászultság színvonalának fokozását, a személyi állomány élet-és munkakörülményeinek további javítását; ugyan-csak a jövő évben megkezdik a negyedik ötéves terv feladatait megalapozó tervek kidolgozását, ezeket gondosan egyeztetik az illetékes hazai szervezetekkel, valamint a varsói szerződésben résztvevő partnerekkel, hogy ilyen módon megteremtsék a további zavartlan munka és együttműködés feltételeit. végezetül hangoz-tatta: a néphadsereg vezetése és személyi állománya a a felszaba-dulás 25. évfordulójának esztendejében is becsülettel teljesíteni fogja feladatát, s mindenkor hű marad a hazának és a népnek tett esküjéhez.

a belügyminisztérium 1970. évi költségvetési tervezetét dr. Lantos József rendőrezredes, a belügyminisztérium főcsoport-fő-nöke terjesztette elő, egyben ismertette a minisztérium felügye-lete alá tartozó szervek tevékenységét, a közrend és közbizton-ság helyzetét. elmondta, hogy a bűntettek száma az utóbbi három évben jelentősen csökkent, a nyomozás eredményessége pedig javult. a betöréses lopások száma mind a társadalmi, mind a személyi tulajdon sérelmére elkövetett cselekmények esetében tovább csök-kent, a lopások aránya azonban még mindig magas. a garázdasággal, összefüggő bűncselekmények száma is nőtt. a továbbiakban adatokkal illusztrálva nyomatékosan felhívta a figyelmet a közúti bale-setek növekvő veszélyére. az elmúlt év első háromnegyed évében például 15.816 ilyen baleset fordult elő, ez év azonos időszaká-ban csaknem kétezerrel több. ezen belül a halálos kimenetelű balesetek száma több mint százal emelkedett. hangsúlyozta: a belügy-minisztériumnak, de más szervezeteknek is még hatásosabb intézkedése-ket kell tenniük a gépkocsiforgalom növekedésével járó közleke-dési veszélyek elhárítására. kitért a tüzrendészet problémáira is, megemlítette, hogy bár a tüzesetek száma az elmúlt évben jelentősen csökkent, a keletkezett kár összege országosan megközelítette az 50 millió forintot.

/folyt.köv./
16.33/um

- 34 -

Nr 16⁴⁵

bb 51. / megtárgyalta az országgyűlés....2.folyt./um

a tájékoztatók után a bizottság a két tárca jövő évi költségveté-si tervezetét megvitatta. a vitában résztvevő Vass Istvánné, az országgyűlés alelnöke, Csémi Károly altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, valamint a bizottság tagjai - Antalffy János, Bánóczy Gyula, Halasi Lajosné, Nagy Richárd, Oláh Pál és Uszta Gyula képviselők - egyetértettek az elhangzott beszámoló-kal, a két tárca költségvetési tervezetének indokolásával, s han-goztatták: mind a honvédelmi, mind a belügyminisztérium részére biztosított 1970. évi költségvetési keretek összhangban állnak a két tárca előtt álló feladatokkal, biztosítják a felügyeletők alá tartozó szervek zavartlan működését, sőt számos vonatkozásban jelentékeny fejlesztést tesznek lehetővé.

mindezek alapján az országgyűlés honvédelmi bizottsága - meg-hallgatva az érdekelt állami szervek képviseletében megjelent dr. Jávor Ervin öt-elnökhelyettes, dr. Császár Ferenc pénzügyminisz-teriumi főosztályvezető és szántó Miklós pénzügyminisztérium os-tályvezető véleményét - a honvédelmi minisztérium, illetve a belügyminisztérium 1970. évi költségvetési tervezetét elfogadta, s úgy határozott, hogy az országgyűlés legközelebbi ülésén is elfogadásra fogja javasolni./mti/

-.-

bb 54. miniszteri intézkedés a szakmunkástanulók felvételének terve-zéséről -

1 sb/tm/um 1e cz

1970. december 2.

az új szakmunkástanuló törvény végrehajtásának első fontos intéz-kedéseként megjelent a munkaügyi miniszter rendelkezése a szakmun-kástanulók felvételi létszámának megtervezéséről. eddig évente intézkedett a minisztérium a tervezés lebonyolításáról, a z új ren-delkezés azonban hosszú időre és egységesen szabályozza a terve-zési munkákat. így rendkívül széleskörű felmérés és az igények sok-oldalu egyeztetése alapján, a fiatalok számának, szakmai és és nemenkénti összetételének, az oktatási lehetőségeknek és a nép-gazdaság szakmunkás-szükségletének megfelelően kell kidolgozni a felvételi terveket.

mindazoknak a vállalatoknak, intézményeknek, magánmunkáltatók-nak, kisipari-, mezőgazdasági-, és általános fogyasztási- értéke-sítési szövetkezeteknek, amelyek 1970-71-ben szakmunkástanulókat kívánnak felvenni, december 12-ig be kell jelenteniük igényüket a szakmailag és területileg illetékes szakmunkástanuló intézetek-het. az új szakmunkástanuló törvénynek megfelelően ez a rendelkezés figye-lembe veszi azt is, hogy a tanácsai vállalatoknak, a különféle szövet-kezeteknek és a magánmunkáltatóknak már nem kell tanjlo-szerződést kötniük, a fiatalokkal, mert ezentul az intézeti beiratkozással válik jogilag érvényes tanulóviszonnyá a munkaadó és a felvett fiatalok kapcsolata./mti/

16.42/um

- 35 -

Nr 17⁰⁰

bb 52. elhunyt horváth pál

1 hi/tr-ju zs -cz

1969. december 2.

horváth pál, a párt és munkásmozgalom veteránja, a szocialista hazáért érdemrend és több állami kitüntetés tulajdonosa, életének 75. évében elhunyt. 1913-ban lett az szop és a vasas szakszervezet tagja, résztvett a kmp kőbányai szervezetének megalakításában. a felszabadulás után több fontos állami és társadalmi funkciót töltött be. hamvesztás előtti bucsuztatása csütörtökön délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri új köztemetőben.

mszmp x. kerületi bizottsága

Lampart zománcipari művek
vegyipari gépgyára.

/mt1/

--

bb 55. 1971-ig 24 települést nyilvánítanak nagyközséggé békés megyében - ülést tartott a megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/fm-ju -cz

1969. december 2.

a nagyközségek szervezésére vonatkozó távlati tervet hagyta jóvá keddi ülésén a békés megyei tanács végrehajtó bizottsága. a megye hat járásában végzett felmérések alapján kialakított terv szerint 1971. január 1-ig a megye 24 települését emelik nagyközségi rangra. az első ütemben a nagyközséggé válás alapvető feltételeit megközelítően városi színvonalon biztosító tanácsok már 1970. január 1-ével nagyközségi tanácsokká szerveződnek át. /mt1/

--

17.45/ju

-36-

NA 1705

embargo: 20 óráig!

bb 56. felszabadulási emlékművet avattak kaposulán - ünnepségsorozat kaposvárott

vid/fm/tné-ju -cz

1969. december 2.

huszonöt esztendővel ezelőtt - december 1-én - szabadult fel a somogy megyei kapospula község. a jubileum alkalmából emlékművet avattak, amelyet a községi tanács a termelészövetkezet és a pártszervezet azon a helyen állíttatott fel, ahol a falu lakosai a felszabadító szovjet katonákkal először találkoztak.

kedden kaposvárott rendeztek ünnepségsorozatot a város felszabadulásának negyedszázados jubileuma tiszteletére. az ünnepségeken résztvett somogy szovjetunióbeli testvérmegyéje, illetve kaposvár szovjet testvérvárosa, kalinyin küldöttsége is. a sántosi emlékműnél - azon a helyen, ahol a dél-dunántúli felszabadító szovjet csapatok átlépték a város határát - kezdődött meg az ünnepségsorozat. ide érkezett az utörök emlékstafétája, majd az emlékmű megkoszorúzása után a staféta tagjai a szabadságharcos szovjet hősi emlékműhöz vonultak, ahol szintén koszorúzási ünnepségre került sor. ugyancsak kedden leplezték le a vörös hadseregnek a városi tanács főbejáratánál elhelyezett emléktábláját, amit az ujoncok eskütétele, majd katonai parádé követett.

az ünnepségsorozat délután a latinka sándor megyei művelődési házban folytatódott, ahol somogyi józsef, a városi pártbizottság első titkára méltatta a jubileum jelentőségét. este a városi tanács dísztermében megrendezett fogadással fejeződött be a felszabadulási ünnepségsorozat. /mt1/

--

bb 57. elhunyt király ferenc mihály,

1 hi/tr-ju zs -cz

1969. december 2.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a gödöllői régi temetőben.

/mt1/

mszmp xi. kerületi bizottsága.

--

16.50/ju

37-

NA 1710

bb. 58. minden alkoholistával foglalkozzanak a társadalmi bíróságok - az alkoholizmus elleni bizottság ülése komárom megyében

vid/fm/e cz

1969. december 2.

az eredmények ellenére még sok a tennivaló az alkoholizmus elleni harcban -, állapították meg kedden tatabányán, az alkoholizmus ellen küzdő komárom megyei társadalmi bizottság ülésén. a társadalmi bíróságok például az idén 16 esetben tárgyalták garázda módon viselkedő alkoholisták ügyét. az üzemekben nem írnak be szabadságot annak, akit ittasság miatt hazaküldenek, hanem igazolatlan mulasztásként könyvelik el. többször tesznek az üzemek is javaslatot elvonókurára. a vendéglátóipar egyre több éttermet nyit a talponállók helyén, s dolgozóit anyagilag érdekeltté tette az ételek eladásában. a színházak, mozik, iskolák büféjében sehol sem árusítanak szeszesített.

az alkoholizmus elleni küzdelem feladatainak tömegét azonban misem jellemzi jobban, mint a bíróságok gyakorlata: évről-évre emelkedik azoknak a bűnpereknek a száma, amelyekben az ittasság is szerepet játszik. tavaly például a súlyos testi sérítést elkövetők 52.1 százaléka, a közúti balesetet előidézők 20.9 százaléka volt ittás. ezért célul tűzték ki, hogy a társadalmi bíróságok minden iszákossal foglalkozzanak. az üzemekben általánossá kell tenni a szűrőpróba-szerű ellenőrzést, hogy senki ne kezdjen ittasan dolgozni. /mti/

bb 60. a népiirtásban bűnös gyilkosoknak bünhődniük kell - felháborodottan ítéli el a magyar közvélemény a dél-vietnami vérengzéseket

1 tf/gg/ny zs -c z

1969. december 2.

mélységes felháborodással fogadta a magyar közvélemény a híreket azokról a tömeggyilkosságokról, amelyeket az amerikai intervenció hadsereg tagjai követtek el dél-vietnamban, trong an és my lai falu lakosai ellen. az országos béketanácshoz és a hazafias népfront országos tanácsához százával érkeznek a táviratok: a megdöbbentő kegyetlenkedéseket kemény szavakkal ítéli el az ország minden részében a gyárak, üzemek munkásai, a hivatalok, intézmények kollektívái, iskolák tanári kara és tanulóifjúsága.

/folyt köv/

-38-

16.55/ny

NA 17¹⁵

bb 60. / a népiirtásbanfolyt/ny

a fővárosi főügyészség dolgozói a náci rémtetteihez hasonlítható brutalitásként bélyegezték meg a vietnami nép módszeres kiirtásának felháborító cselekményeit. ,, követeljük - írják - hogy a népiirtásban bűnösöket szigorúan vonják felelősségre, az 1948 december 9-i nemzetközi egyezmény értelmében. a nyilvánvalóan bűnös parancsot kiadó és azt végrehajtó személyek egyaránt elkövettek a népiirtás büntetést. semmiféle jogi csűrés-csavarás következtében nem maradhat el az emberiség ellen büntetést elkövetők felelősségre vonása,,.

röpggyűléseken, szolidaritási összejöveteleken fogalmazódtak meg a táviratok száza; amelyek rámutatnak, hogy a második világháború fasiszta tömegmészárlásait, a hitleristák gyilkolási módszereit idéző dél-vietnami brutalitások a jóérzésű emberek megvetését, tiltakozó szavát váltják ki. az orvosok és egészségügyi dolgozók táviratukban párját ritkító vérfüdünek bélyegezték a vietnami nép ellen elkövetett tömeg-mészárlásokat. egy emberként ítélik el a my lai-i tömegmészárlást az egészségügyi minisztérium dolgozóit, akik a vietnami nép ellen évek óta folytatott galád háború leggyalázatosabb eseményét látják e bestialitásokban. a központi gazdasági döntőbizottság dolgozói követelik a bűnösök legszigorubb felelősségre vonását, az újabb embertelenségek nemzetközi megbélyegzését, s azt, hogy az intervenció csapatok azonnal takarodjanak ki vietnam földjéről.

a békeszerető emberek millióinak haragjáról, felháborodásáról írnak szolidaritási táviratukban az agreimpex dolgozói, s arról, hogy a népek ítélőszéke előtt felelniük kell nemcsak azoknak, akik a dél-vietnami falvakban meghúzták a gyokos fegyverek ravaszát, hanem azoknak is, akik ennek az esztelen népiirtó háborúnak a folytatására parancsot adnak. a most kitudódott vérengzésekhez hasonló cselekmények hathatós megelőzését, a népiirtás megtorlását, s az amerikaiak vietnami kalandorkodásának azonnali beszüntetését követelik - sok más pedagógussal együtt - az elte apáczai csere jános gyakorló iskolájának nevelői. táviratok tucatjaiban írnak munkáskollektívák, szocialista brigádok, kisz fiatalok arról, hogy a hajtóvadászat brutalitását különösen növeli az a tény, hogy védtelen gyermekek, nők, magatehetetlen aggok százainak életét oltották ki a gyilkosok. /mti/

-39-

17.00/ny

NA 17²⁰

bb 59. tájékoztató az évvégi munkaidő-beosztásról

1 st/tm-ju 1e -cz

1969. december 2.

a munkaügyi minisztérium közli:

ez év december 24-28 között a hatnapos munkahéttel dolgozó és a páratlan héten szabadszombatot tartó vállalatoknál a munkaidő-beosztás a következő: december 24 szerda: szombati munkaidő beosztás, december 25. csütörtök: munkaszüneti nap, december 26. péntek ugyancsak munkaszüneti nap, december 27, szombat: heti pihenőnap, december 28. vasárnap: rendes munkanap.

a páros héten szabadszombatot tartó és ötnapos munkahéttel dolgozó vállalatoknál a munkaidő-beosztás nem változik, tehát december 27-én szabadszombatot tartanak és december 28-a marad a heti pihenőnap.

ettől eltérő munkaidő-beosztást elrendelni, vagy engedélyezni nem szabad, kivéve a jogszabályok alapján évvégi üzemszünetet tartó építőipari vállalatokat, nem szabad szabadnapokat beállítani és munkaidő-beosztást ilyen módon megváltoztatni a munkaszüneti napokat megelőző, vagy követő munkanapok előre, vagy utolag történő ledolgozásával sem.

a fentiek vonatkoznak 1970. január 1-re is, mivel ez a nap csütörtökre esik, sem a hatnapos, sem pedig az ennél rövidebb munkahéttel dolgozó vállalatoknál nem szabad a munkaidőbeosztást megváltoztatni. /mti/

--

bb 62. ele a lenius,

gg-ju zs -cz

1969. december 2.

a finn népi demokratikus unió elnöke, aki több napot töltött hazánkban, kedden elutazott budapestről. bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára és a népfront több vezető munkatársa. /mti/

--

17.00/ju

-40-

NA 1730

bb. 61. ülést tartott az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága

t pr/gg/e zs cz

1969. december 2.

bencsik istván elnökletével kedden a parlament gobelin-terében ülést tartott az országgyűlés mezőgazdasági bizottsága. a tanácskozáson - amelyen a képviselők a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium, illetve az országos vízügyi hivatal jövőévi költségvetését vitatták meg - részt vett dr. beresztóczy miklós, az országgyűlés alelnöke és dr. garamvölgyi károly, a pénzügyminiszter első helyettese.

mezőgazdaságunk ideai gazdálkodásáról, jövő évi terveiről dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter tájékoztatta a képviselőket. egyebek között elmondotta, hogy a termelés minden eddiginél dinamikusabban fejlődött. 1969 az első olyan esztendő, amikor a mezőgazdaság fejlődése gyorsabb ütemű volt az iparénál. a termelés összértéke várhatóan 6 százalékkal haladja meg az elmúlt évit. nőtt a munka termelékenysége, s erősödött a munkafegyelem is. 1969-ben tovább javult a lakosság ellátása, s néhány termék kivételével sikerült kielégíteni az igényeket. különösen örvendetes, hogy az ellátást lényegében az 1960-as árszinten biztosították. aktív volt a mezőgazdaság ideai külkereskedelmi mérlege is, az export-importforgalom jóval meghaladja a tervezettet.

az eredmények nyugtázása mellett mielőbb megoldást kell találni azonban néhány olyan problémára, amelyek hátrányosan befolyásolták a lakosság ellátását, az élelmiszergazdaság fejlődését. a legnagyobb gond, hogy számos intézkedés ellenére sem sikerült nagyobb mértékben növelni a szarvasmarha-, illetve a sertésállományt. a husellátásban főként a választékkal volt baj; a sertéshus iránti keresletet a jövő esztendőben is csak importból, illetve exportvisszatartásból lehet majd fedezni.

az ideai kimagasló eredmények tükrében a jövő esztendői előirányzatok látszólag szerények. a tervezett alacsonyabb növekedési ütemnek az a magyarázata, hogy az élelmiszergazdaság lényegében már 1969-ben teljesítette a harmadik ötéves terv előirányzatait. a továbbiakban a hatékonyság növelésére, a termelésnek a hazai és a külföldi igényekhez való jobb alkalmazkodására fordítanak nagyobb gondot.

/folyt.köv./
17.10/e

- 41 -

NA 1735

bb. 61. /ülést tartott...1.folyt./e

a referátumot követő képviselői felszólalások sorát mateovics józsef nyitotta meg, aki a háztáji sertéstartás lehetőségeit elemezte. elmondotta egyebek között, hogy a korábbi évek jobb sertéshus-ellátásához az is hozzájárult, hogy a főváros környéki kertés házakban nagyszámu sertést neveltek. az emlékezetes nagy száj- és körömfájás-járvány után ezt a lehetőséget annyira megszigorították, hogy ma már alig-alig élnek vele. a képviselő sürgette ezeknek a korlátozásoknak felülvizsgálatát, esetleg megszüntetését. lakatos andrás, a mezőgazdasági üzemek gépellátási gondjairól szólt. elmondotta, hogy pénzügyi kötöttségek miatt nagyon furcsa helyzet alakult ki: egy-egy elavult gépre javítás címén jóformán annyit költhetnek, amennyit akarnak, de a javításokon megtakarított pénzen új gépet nem vásárolhatnak. pedig azon a pénzen, amennyibe két rossz traktor javítása kerül, már egy újat lehetne vásárolni.

dr. molnár béla egyebek közt arról szólt, hogy a mezőgazdasági áruszállítás fejlesztése égetően időszerű feladat. az idén nem egyszer előfordult, hogy a szállítások tervszerűtlensége miatt az ország egyik részében hiánycikk volt valamilyen gyümölcs, míg valahol másutt szinte eladhatatlan hegyek halmozódtak belőle. az áruterítési gondokon enyhíteni lehetne, ha a termelőüzemek több raktárral, hűtőházzal rendelkeznének, s áruikat nem kellene a szedéskor, dömpingszerűen elszállítani. vancouver jeno rámutatott: tapasztalatai szerint fejr megyében romlott a mezőgazdaság munkaerő-helyzete. a kukorica egy része még mindig a földeken van, betakarítására - munkáskéz híján - még az igen hosszúra nyúlt ősz sem volt elegendő. a fokozott gépesítés már nem tűr halasztást. ezt még pénzügyi megfontolások sem lassíthatják, mert példák sora bizonyítja, hogy egy-egy termelési ágazat komplex gépesítésére fordított összeg két-három esztendő alatt megtérül.

gajdos jános hangsúlyozta: a sertés és szarvasmarha-állomány növelésére elsősorban olyan intézkedésekre van szükség, amelyek kifizetődővé teszik az állattartást. a képviselő felvásárlási gondokat is szóvá tett. elmondotta, hogy egyre gyakoribb a termelőszövetkezetek társulása, amikor az állattartást a társulás valamelyik tagjára szakosítják. ahol a szarvasmarha állományt koncentrálják, ott megoldott a tejfelvásárlás is, ugyanakkor a társulás többi községében a felvásárlók megszüntették a tejbegyűjtő állomásokat - így viszont megszünt a háztájiban tartott tehének értékesítési lehetősége.
/folyt.köv./

- 42 -

17.16/e

NA 1735

bb. 61. /ülést tartott...2.folyt./e

nagy antal véleménye szerint a sertés-, illetve a szarvasmarha állomány növelését férőhely-problémák gátolják. az istállók, ólak számának szaporítását azonban nehezíti, hogy az építőipari vállalatok nemigen vállalkoznak a munkára, nyilván azért, mert nem kifizetődő számukra. tüz ferenc rámutatott, hogy fokozottabban kell fejleszteni a háztáji gazdaságokat, mert az itt termelt áruk jórésze eljut a piacra, s számottevően hozzájárul a lakosság élelmiszerellátásának javításához.

az országos vízügyi hivatal gazdálkodásáról, terveiről dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke tartott tájékoztatót. elmondotta egyebek között, hogy az elmúlt években lényegesen megváltozott a vízgazdálkodás feladatainak sorrendje, s főként az ipar vízellátásának, a szennyvíz elvezetésének megoldására összpontosítják erőiket. az elmúlt husz év alatt az ipari vízigény háromszorosára emelkedett, s a jövő gazdasági év végére elérni majd a napi 17 millió köbmétert. a növekvő igény kielégítése nagy feladatokat ró a vízgazdálkodásra. munkájukat segíti, hogy a jövő esztendői költségvetés az eddiginél magasabb összegeket biztosít a vízgazdálkodás céljaira. 1970 végéig az öntözött mezőgazdasági terület nagysága elérni a 440-450 ezer hektárt. a mezőgazdasági vízhasznosítás ma már mintegy másfél millió köbméter évente. a jövő esztendő egyben a harmadik ötéves terv utolsó éve, s a vízgazdálkodás területén számos olyan nagyobb munkát fejeznek be, amely a tervidőszak feladatai között szerepelt. így például befejezik a mátra-vidéki regionális vízmű második ütemét és felépítik a dél-budai ipari vízművet. megépül a hartai öntözőfürdő, a békési duzzasztó, rendezik a feketevizet, a marcalt és a velencei tó partját.

a beszámoló követő vitában kifejtette véleményét dr. baszkay-tóth bertalan, kiss páll, dr. molnár béla és szemerits ferencné országgyűlési képviselő.

a mezőgazdasági bizottság mind a mém, mind az országos vízügyi hivatal jövő esztendői költségvetését elfogadta. az ülés bencsik istván zárszavával ért véget. /mti/

...

17.20/30

- 43 -

NA 1740

bb 63. dél-amerikába utazott a szakszervezeti tanács küldöttsége
gg-ju 1e hgy 1969. december 2.

kiss károlynak, a szot alelnökének vezetésével szak-
szervezeti küldöttség utazott dél-amerikába. a küldöttség részt
vesz a perui szakszervezeti központ /cgtp / első kongresszusán,
majd ecuadorba és boliviába látogat. a küldöttséget a ferihegyi
repülőtéren timmer józsef, a szaktanács titkára bucsuz-
tatta. /mti/

bb 64. munkásmozgalmi és felszabdelási emlékművet avattak tolna
megyében

vid-fm/tné-ju hgy 1969. december 2.

kedden tolna megyében több helyen avattak munkásmozgalmi
és felszabadulási emlékművet, illetve emléktáblát. paksón, az
imsósi erdőben takács györgynek, az 1919-es direktorium mártirhalált
halt elnökének állítottak emlékművet. - azon a helyen, ahol a
fehérterroristák meggyilkolták. az avató ünnepségen ifj. kemény
józsef, a ,, takács györgy,, járási munkásörtség parancsnoka
emlékezett meg az egység névadójáról. ezt követően leleplezték
wiedemann Antal építőmesternek, - ugyancsak a paksi direktorium
elnökének és mihalik gézáné budapesti származású tanárnőnek,
a paksi direktorium vezetőségi tagjának a paksi járási tanács-
háza falán elhelyezett emléktábláját.

bölcskén rigóczy István, a paksi járási pártbizottság
első titkára felavatta a lenin-téren emelt felszabadulási emlék-
művet, majd átadták rendeltetésének az új klubházat. szakcsón ugy-
gyancsak emlékművet avattak a község felszabadulásának 25. évfordu-
lóján. /mti/

--

-44-

17.25/ju

NA 1745

bb 65. hóviharak a dunántúlon - csaknem 10 főútvonalon akadályoz-
zák hótorlaszok a közlekedést - mentik a hóban rekedt buszokat,
gépkocsikat

ö sb/tr-ju hgy 1969. december 2.

kedden sok gondot okozott az országban a havazás,
de még több problémát jelentett az erős szél, amely felkapta
a havat és 1-1,5 méter magas torlaszokat emelet az utakon. az erős
széllelkések elérték az óránkénti 50-70 kilométeres sebességét.
délelőtt főleg a dunántúlon tombolt a hóvihar, de délután fokozato-
san áterjedt az ország déli-keleti részére is. a mávaut-nak első-
sorban a bakonyi buszjáratok okoztak gondot. pápa előtt két autóbusz
rekedt a hóban. szombathelyről reggel el sem indították a
budapesti járatot budapestről pedig a szombathelyi járat csak
székesfehérvárig jutott el. a hóban rekedt autóbuszok, gépkocsik
kimentésére hómarókat, hótolókat mozgósítottak az utfenntartó vál-
lalatok. a kpm hóügyeletének jelentése szerint az erős szél miatt
az utak tisztítására gondolni sem lehetett, mert a hótorlasztól
megszabadított utakat újra befújta a szél. amíg tehát a szél
uralkodik az utakon, csak a hóban rekedt kocsik mentéséről in-
tézkedhetnek. a meteorológiai előrejelzések szerint sajnos nem
csökken a szél ereje szerdán sem, s továbbra is hideg és helyen-
ként havazás várható.

a kedd délutáni jelentések szerint járhatatlanok a
következő főútvonalak:

a 7-es számú, budapest-nagykanizsa-letenye-1 főútvonal
letenye és zalkomár között; a 8-as számú székesfehérvár-rába-
fizes-1 főútvonal székesfehérvár és csór között, valamint márkó
körzetében, továbbá somlóvásárhely és túskevár között; a 61-es
számú dunaföldvár-nagykanizsai főútvonal dunaföldvár és alsószent-
iván között inke községnél, valamint pincehely és nagytárkály között;
a 64-es számú simontornya-enying-1 főútvonal dég és enying
között; a 65-ös számú szekszárd-siófok-1 főút tamási és iregszemcse
között; a 71-es számú lepsény-balatonkeresztúr-1 főút akali és
zánka, valamint badacsonytördemic és szigliget között; a 74-es szá-
mu nagykanizsa-vasvár-1 főút bocska - és magyarszerdahely között,
a 83-as számú városld-győr-1 főút tét és szemere között.

az alsóbbrendű utak nagyrésze járhatatlan fejeér, komárom,
somogy, veszprém és zala megyékben. néhány alsóbbrendű ut jár-
hatatlan vas, bács-kiskun, borsod és baranya megyék területén is.
/mti/

--

18.30/ju

NA 1855

-45-

bb 66. irodalmi est

t tf/gk/um hgy

1969. december 2.

volt kedden az 1. kerületi tanács bem rakparti művelődési házában: a felszabadulás utáni hazai könyvkiadást reprezentáló kiállítást nyitottak és versekből, prózarészletekből összeállított műsort hallgatható a közönség. a programhoz kristó nagy istván irodalomtörténész mondott bevezetőt, a műsorban közreműködött baranyi ferenc költő, dénes margit zeneszerző, valamint gordon zsuzsa és kovács p. józsef előadóművész. a könyvkiállítást a művelődési ház a szabó ervin könyvtár kerületi fiókjával és a kerület könyvesboltjaival közösen rendezte, s december 14-ig mutatja be a közönségnek. /mti/

--

bb 67. szerződés

ha/um hgy

1969. december 2.

barcs sándor, az mti vezérigazgatója és kurt hanke, a panorama-
ddr igazgatója kedden budapesti szerződést írt alá az mti-buda-
press és a panorama-ddr együttműködéséről.

a szerződés alapján a magyar és az ndk-beli, a külfödet
tájékoztató hírügynökség rendszeresen együttműködik, cikkeket
cserél, megosztja egymással tapasztalatait. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe!

-ju

1969. december 2.

a mai 17. sz. hírünk / javult a zobák... / 1. bek.
5. sorában a név helyesen:

szócs menyhért

/mti/

--

19.20/ju

-46-

NA 1920

bb 68. halálos szurkálás - tizenegy évi szabadságvesztés

t bc/gg-ju zs hgy

1969. december 2.

a fővárosi bíróság kedden ítélkezett kovács gábor 30 éves
segédmunkás, büntetett előéletű budapesti lakos emberölési bűnügyé-
ben. az italozó, kötekedő természetű kovács tüzelőutalványt adott
el egy 63- éves nyugdíjasnak, aki a vételárát részletekben kiegyenlí-
tette, s arra a tüzelőt le is szállították. másnap kovács több
italboltban is megfordult, alaposan felöntött a garatra. egy
xix. kerületi kisvendéglőben összetalálkozott „üzletfelével”,
s nézeteltéres támadt vele. a vendéglőből együtt távoztak, ko-
vács kötekedni kezdett, visszakövetelte a korábban eladott utal-
ványt. szóváltás közben egymást lökdöbsték, a nyugdíjas megbottlott,
a földre került, kovács pedig átesett rajta és a homlokát beverte
a lárdaszegélybe. sebét egy járókelő a csapnál lemosta, s
azt tanácsolta, hogy menjen orvoshoz. kovács eheiyett hazament,
vett egy konyhakést és azzal - lakása közelében - várakozott a
nyugdíjas férfi hazatérésére. amikor odaért, kovács megismételte
korábbi követelését. veszekedve érkeztek a lakásig; az udvaron
kovács előkapta a konyhakést és az idős férfit össze szurkálta, a
szerencsétlen ember sérüléseibe belehalt.

a fővárosi bíróság kovács gábert 11 évi szabadságvesztés-
re ítélte, s elrendelte korábbi, öt hónapi felfüggesztett szabadság-
vesztésének végrehajtását. /mti/

bb 69. időjárásjelentés

gg/ny hgy

1969. december 2.

a meteorológiai intézet jelenti december 2-án, kedden este
20 órakor:

hideg, szeles idő

várható időjárás szerda estig: a nyugati megyékben válto-
zóan, máshol erősen felhős idő, főként az ország délkeleti felén
további havazásokkal. élénk, időnként viharossá fokozódó északi,
északkeleti szél hófúvással.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán nulla -
minusz 5 fok között. /mti/

--
-47-

19.45/ny

NA 1925

bb 70. péter jános vacsorája nguyen thi binh asszony tiszteletére
t fe/gg/ny hgy 1969. december 2.

péter jános külügyminiszter kedden este vacsorát adott a hazánkban baráti látogatáson tartózkodó nguyen thi binh asszony, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya külügyminiszterének és a kíséretében levő dél-vietnami személyiségek tiszteletére. a vacsorán részt vett nagy józsefné könnyűipari miniszter, dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, sarlós istván, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, harmati sándor, a szolidaritási bizottság elnöke, valamint a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. részt vett a vacsorán le huu van, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és hoang luong, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, valamint a két nagykövetség több munkatársa.

a szívélyes hangulatban lezajlott vacsorán péter jános és nguyen thi binh asszony pohárköszöntőt mondott. /mti/

a
bb 71. szovjet pártmunkás-küldöttség érkezett budapestre
gg/um zs hgy 1969. december 2.

az mszmp központi bizottságának meghívására kedden budapestre érkezett az szkp központi bizottságának pártmunkás-küldöttsége. e.z. razumov-nak, az szkp kb pártszervezési osztálya helyettes vezetőjének vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repterületen toth mátyás, az mszmp kb párt-és tömegszervezetek osztályának vezetője fogadta. jelen volt f.j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete. /mti/

- 48 -

- v é g e -

22.15/um

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. december 3.

bb 1. több mint félezer új tanterem, ezer középsiskolai kollégiumi hely - nagy összegű beruházások a felsőoktatásban - a művelődési tárca jövő évi tevével

i vt/j/um zs cz

1969. december 3.

vágó tibor, az mti munkatársa jelenti:

a művelődésügyi minisztériumban összeállították a tárca jövő évi tevével, meghatározták a főbb fejlesztési célokat. 1970-ben előreláthatólag több mint kétmilliárd forintot költenek oktatási, népművelési, célokra. az előzetes számítások szerint az óvodáskorúak számának növekedése elsősorban a városokban érezteti majd hatását. várhatóan 1970-ben is 100 óvodáskorú kisgyermek közül 52-53 felvétele biztosítható. a hálózat fejlesztésére országosan körülbelül 80 millió forintot fordítanak, az igények és a lehetőségek közötti feszültség miatt azonban 1970-ben is átlag 104-105 százalékos kihasználtsággal kell számolni.

az általános iskolákban lelassul a tanulólétszám csökkenése. a terv az, hogy - oktatáspolitikánk céljaival összhangban - tovább javítják a szakrendszerű oktatás szervezeti feltételeit, így a következő tanévtől már a felsőtagozatos tanulók 94,6 százaléka részesülhet a szakrendszerű oktatásbancsaknem ezerrel növelik az általános iskolai diákotthoni helyek számát. a napközi ellátásban részesülő gyermekek arányát 17,3 százalékról 18,4 százalékra emelik, s így anapköziben elhelyezett gyerekek száma - a jelenlegihez képest - mintegy 10 ezerrel emelkedik. /folyt.köv./

- 1 -